

D.ª Teresa Serra i Bohigas DE VENDRELL

va morir el dia 8 del mes corrent
havent rebut els Sants Sagraments i la Benedicció Apostòlica
(A. C. S.)

El seu espòs Josep Vendrell Sala, fills Mercè, Carme, Andreu i Jacint fills polítics Antoni Mañé i Enric Palau, néts, germà Jacint Serra i Bohigas, germans polítics oncles, nebots, cosins, parents tots i les raons socials **Manufacturas Textiles Balat Vendrell, S. A., E. Palau y C.^a, A. Mañé Jané Sucesor de Badia y Mañé i Manufacturas Serra-Balet, S. A.**, en recordar tan sensible pèrdua als amics i coneguts, els preguen que la tinguin present en llurs oracions i se serveixin assistir als funerals que, per a l'etern descans de la seva ànima, se celebraran el dimecres, dia 20 del corrent, a dos quarts d'onze del matí, a l'església parroquial de la Puríssima Concepció, pel qual favor els quedaran altament reconeguts

Les misses després de l'Ofici i de seguida la del perdó

El dol es dona per despedit

No es convida particularment

Els Emms. i Rvdms. Srs. Cardenals Arquebisbes de Tarragona i Burgos, Nunci de S. S. i els Excms. i Il·lms. Srs. Bisbes de Barcelona, Lleida, Seu d'Urgell, Vich i Solsona, s'han dignat concedir 200, 100 i 50 dies d'indulgència en la forma acostumada

Cap d'any de la mort de

En Joaquim Castellet i Marimon

esdevinguda el dia 17 de desembre de 1921

(A. C. S.)

Els seus afligits fills Francesc, Reverend Joan, Rector de Santa Madrona, Maria, Roser, Josep i sor Isabel (absent), nores Maria Comellas i Teresa Domènech, néts, cosins i família tota, demanen als amics i coneguts una oració pel difunt i l'assistència a l'Ofici d'aniversari que es celebrarà demà, dilluns, a les deu, a l'església antiga de Sant Martí (Sagrera), o demà passat, dimarts, a la mateixa hora, a Santa Madrona (c. Tapióles)

L'Excel·lentíssim senyor Bisbe d'aquesta Seu s'ha dignat concedir 50 dies d'indulgència als fidels diocesans per cada missa, comunió, u oració que oferirien en sufragi del difunt

Banca Marsans, S. A.

Valors - Cupons - Girs - Canvi - Cotons - Viatges

Rambla de Canaletos, 2-4
BARCELONA

Direcció telegràfica:

MARSANSBANK

Apartat de Correus núm. 1

Telèfons números... 4530 A
4531 A
4532 A

SUCURSAL A MADRID

Avinguda del Comte de Peñalver, núm. 18

Escola de Fotografia

Teòric - Pràctica

La casa **BALTA I RIBA**, desitjosa de proporcionar als aficionats els coneixements necessaris per a conrear amb èxit l'art fotogràfic en les seves diverses manifestacions, ha decidit fundar en els seus nous locals de la **Plaça de Catalunya, número 17**, una

Escola de Fotografia

sota la direcció del mestre

Don J. Ribera i Llopis

Professor del «Curs d'Estiu»
de la Mancomunitat de Catalunya

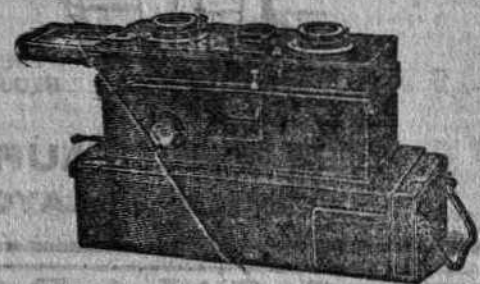
Les classes es dividiran en cursos trimestrals, començant el 1.er de gener vinent. Havent d'ésser de moment molt limitat el nombre d'alumnes, la matrícula es tancarà el dia 27 del corrent.

Per a més detalls dirigiu-vos a la casa

BALTA I RIBA

Articles fotogràfics

Plaça de Catalunya, núm. 17

Dr. M. NADAL VILALLONGA
OCULISTA

dels Hospitals de París. **CUQUERULLA**,
núm. 2, PRIMER. De 12 a 11 de 4 a 8

Capses per a torrons

varietat i economia. Antiga casa
BARGÜES. - Sant Pau, 38.

ASMA TOS BRONQUITIS
Un flascó de **PULMOSAN**
alivia a l'acte
i cura ràpidament sense perjudicar
L'ESTOMAC
FARMACIA LICEU, C. Sant Pau, 1.

SOCIETAT ANONIMA MONEGAL

DROGUERIES

Princesa, 25 - Portal de l'Angel, 14 - Ronda de Sant Pau, 49

TELEFON A 2453

TELEFON A 1959

TELEFON A 1898

LOTS ECONOMICS

Per 7'50 pessetes

- 1 Ampolla Xerec sec H. Martinez i C.
- 1 Barra torró Xixona llegitim.
- 1 Barra torró massapà extra.
- 25 Neules.

Per 13 pessetes

- 1 Amp. Xampany George Montagne.
- 1 Amp. Xerec sec H. Martinez i C.
- 1 Ampolleta licor PP. Benedictins-Besalu.
- 1 Barra torró Xixona llegitim.
- 1 Barra torró gema extra.
- 50 Neules.

Per 20 pessetes

- 1 Ampolla xampany Canals Nubiola extra.
- 1 Ampolla Xampany George Montagne.
- 1 Amp. Xerec dolc H. Martinez i C.
- 1 Ampolleta licor Montserrat Castell del Mas.
- 1 Barra torró Xixona llegitim.
- 1 Barra torró gema extra.
- 1 Barra torró massapà extra.
- 50 Neules.

Per 35 pessetes

- 1 Ampolla Xampany Pierlot-Epernay.
- 1 Ampolla Xampany Canals Nubiola extra.
- 1 Amp. Xerec sec H. Martinez i C.
- 1 Amp. Xerec dolc H. Martinez i C.
- 1 Ampolla petita Conyac 3 copes Gonzalez Byas i C.
- 1 Ampolla petita licor Montserrat Castell del Mas.
- 1 Barra torró Xixona llegitim.
- 1 Barra torró gema extra.
- 1 Barra torró Alacant extra.
- 1 Barra torró crocant.
- 100 Neules.

Per 50 pessetes

- 1 Amp. Xampany Bulteaux (Epernay)
- 1 Ampolla Xampany Canals Nubiola Non Plus.
- 1 Ampolla Xerec sec Sanchez Romate Germans.
- 1 Ampolla Xerec «pajarete» Sanchez Romate Germans.
- 1 Ampolla petita Conyac 3 copes Gonzalez Byas i C.
- 1 Ampolla 1 litre licor PP. Benedictins-Besalu.
- 1 Barra torró Xixona llegitim.
- 1 Barra torró Alacant extra.
- 1 Barra torró gema extra.
- 1 Barra torró massapà extra.
- 100 Neules.

TORRONS

	Ptes. quillo
Xixona llegitim...	6
Xixona llegitim especial...	6'50
Massapà extra...	5
Massapà Cadiz...	6'50
Alacant extra...	6
Alacant primera...	5
Gema extra...	6'50
Crema...	6'50
Mel avellana...	8
Neu...	3
Crocant assortit...	5'50

NEULES

superior a 3 pessetes el 100

XAMPANYS

	Pessetes ampolla
Pierlot (Epernay)...	9
Bulteaux...	11
Jules Simon i C. Carta d'or...	11'50
Jules Simon i C. Gran Nacional...	11
Jules Simon i C. carta blanca...	10'50
Jules Simon i C. carta blava...	9'50
Jules Simon i C. carta verda...	8'50
Canals Nubiola non plus...	9
Canals Nubiola extra...	6
Marques...	6'50
Mont Carmany...	6
Rigol extra...	6
George Montagne...	4'50
Montaner (carta blanca)...	4
Royal...	4
Diverses marques...	3

Moët - Chiquet - Irroy - Pomery
Bouvet - Codorniu

1 altres marques acreditades
Sidra El Ganero, 2'75 Ptes. ampolla
Sidra Reina Victoria, 2'50 Ptes. amp.

VINS GENEROSOS I LICORS

Pessetes ampolla	Pessetes ampolla
Xerec sec H. Martinez i C. ... 2	Montserrat Castell del Mas G. 6'50
Xerec dolc H. Martinez i C. ... 2	Montserrat Castell del Mas P. 4'50
Xerec sec Sanchez Romate ger. 2'50	Montserrat Castell del Mas am-polleta ... 1
Xerec «pajarete» id. id. id. ... 3'50	PP. Benedictins-Besalu 1 litre... 10
Xerec sec Vila Rosita Blazquez. 3'50	PP. Benedictins-Besalu 1/2 litre... 6
Xerec dolc id. id. id. ... 4'50	PP. Benedictins-Besalu ampta. 1
Moscattell H. Martinez i C. ... 2'50	Conyac Gonzalez Byas 3 copes G. 6'50
Moscattell Sanchez Romate ger. 3'50	Conyac Gonzalez Byas 3 copes P. 3'75
Malaga dolc Burgos Miesse ... 3	Conyac B. L. Domecq 3 remans... 6
Ranci vell ... 2'50	
Gonzalez Byas - Blazquez - Valdespino	
1 altres marques acreditades	

Chartreuse - Benedictina - Calisay
Cremes Brizard - Bardinet
Anissats - Rons i Cognacs
de les marques més acreditades

GRAN ASSORTIT de Cistelles i objectes per a presents, Vins, Xampans, licors, capses i llaunes per a torrons i neules

PRESENT d'un calendari a tota compra que excedeixi de 5 pessetes

LAVABOS
BAÑERAS
BIDETS
CALENTADORES
DUCHAS
WATERS

PRECIOS
REDUCIDOS

JAIME SAURET
CALLE PELAYO - 7.

CAMISERIA
F. VEHILS VIDAL
2, Portal de l'Angel, 2

Corbates seda.	2'00 ptes.
Guants pell.	7'50 ptes.
Camises piqué.	9'00 ptes.
Botines panyo.	5'00 ptes.
Bufandes seda.	10'00 ptes.

Grans novetats per a Nadal

Perdus i becaades a 2 pts.
Llibres a 6. — POLLERIA VIRREINA

Sabó 'La Oca'
Fabricant: J. ALERMA - MATARO
qualitat superior

El Cafè La Portorriquenya
són els més fins i aromàtics. Plaça del Bonavenc 1 Xucà, 25.

El Dr. C. SALA PARES

ha instal·lat la seva CLINICA de CIRURGIA a l'Avinguda de la Republica Argentina, 240, torre, continuant la consulta en son gabinet de la Rambla de Catalunya, 94. — Telefon 1785 G.

Ernest Corrons Mestres

ha traslladat el seu despatx comercial a la Granvia Layetana, número 23, entressol, lletra C. — Telefon A-485.

Dr. Camps Pontas

VIES URINARIES. Rda. Universitat, 14, pral. De 3 a 5. Econòmica de 7 a 9 de la nit.

JOIERIA I PLATERIA

DE JOSEP SANOSA, S. EN C.

Especialitat en objectes per a presents

BANYS NOUS, 14

INSTITUT QUÍMICO-TÈCNIC ANEXE DE S. A. NOVELLAS

Carrer del Pi, 12, pral. Telèfon 1176 A

DIRECTORS

D. FRANCESC DOU I

D. RICARD ROSA, químics

Laboratori d'anàlisis químics i bacteriològics. — ESPECIALITAT en investigacions Químico-Industrials

PROJECTES — FORMULES

Assaigs mecànics de materials de construcció
Solucions volumètriques

CONSULTA — LLIçons PRACTIQUES

Borrell, 71 i 73

Telèfon 984 A

Electromotors Vivó-Torras
S. A.
BARCELONA

Vida religiosa

Avui: Diumenge III d'Advent. Sant Llàtzer, bisbe i màrtir. — Demà: Nostra Dona de l'Esperança, i Santa Judith, vídua.

Quaranta hores: Avui, a l'església de Sant Sever. Hores d'exposició: De dos quarts de vuit del matí a dos quarts de sis de la tarda. — Demà, a la mateixa església.

La missa d'avui: Dominica III d'Advent, del dia, color morat. — La de demà: Del dia, color vermell.

Cor de Maria: Avui, Nostra Dona dels Desemparats, al Pi, o a Sant Agustí. — Demà, Nostra Dona de l'Esperança, a la seva església.

Adoració nocturna: Avui, Torn de la Sagrada Família.

Vetlles en Sufragi de les ànimes del Purgatori: Avui, Torn de Nostra Dona del Sagrat Cor de Jesús, a la seva capella, Escorial, 155 (Gràcia). — Demà, Torn de Santa Gertrudis i Santa Brigida, a la mateixa capella.

— Parròquia de Sant Jaume. — Avui, les misses a les hores de costum. A les set, la parroquial, amb sermó pel senyor rector. A les nou, exercicis de les 40 Avemaries. A dos quarts de deu, cant d'Hores per la Comunitat, i a les deu, ofici conventual. A les dotze, hi haurà lectura de Catecisme explicat.

A les tres de la tarda, ensenyament del Catecisme als nens i noies. A dos quarts de sis, Via-Crucis, essent portat el Crist de l'Agonia pel cos de portants. A dos quarts de set, Rosari, Meditació i Trisagi. Tot seguit, Rosari de la Caritat Cristiana.

COMUNICATS

Barcelona, 15 de desembre de 1922
Senyor Director de LA VEU DE CATALUNYA.

Molt senyor meu: Als grans magatzems «EL FENIX», situats al carrer Baix de Sant Pere, 28, els quals venen dedicant-se de l'any 1895 ençà, a la compra i venda d'articles d'ocasió, es cometé un important robatori de llanes, sedes, mocadors i altres articles.

Estant els esmentats magatzems assegurats en «La Previsió Nacional», la Companyia ha abonat integralment l'import del sinistre, pel qual motiu dono a l'esmentada Companyia facultats perquè pugui fer de la present l'ús que cregui necessari, i m'es grat reiterar-me de vostè atent S. S. MAGATZEMS «EL FENIX»
Carles T. Mohino.

META

fa falta en tota casa, en viatge, en turisme i al camp.

NOTÍCIES DE LA PENÍNSULA

(Telegrames i conferències de LA VEU)

DE LA PRESIDENCIA

Madrid, 16, 2 tarda. El cap del Govern no ha assistit durant el matí al seu despatx, per estar acompanyant el rei en la festa militar celebrada a l'Hipòdrom.

Després d'aquesta festa el president ha anat al Palau despatxant amb el rei i posant a la firma diversos decrets de Governació.

DEL TREBALL

Ha manifestat aquesta tarda el ministre del Treball que a causa d'haver assistit el rei a la festa de l'Hipòdrom, no havia pogut despatxar amb el monarca.

Ho farà demà, malgrat ésser diumenge. Ha anunciat el senyor Chapaprieta que en el Consell de la pròxima setmana es proposa donar compte de tots els seus plans en matèria social.

DE GOVERNACIÓ

El duc d'Almodovar del Valle ha manifestat aquesta tarda, que continuava rebent les visites dels governadors recentment nomenats.

Demà escaran aquestes visites i també demà marxaran aquells a llurs províncies.

Finalment el ministre ha facilitat als periodistes un telegrama del governador de Saragossa, donant compte d'haver descarrilat anit passada, a l'entrada d'aquella estació, la màquina del tren número 912, interceptant la línia de Barcelona.

No hi hagué desgràcies. El governador espera que la via quedarà lliure en el termini de vint hores.

L'ARGENTINA I ESPANYA

El nou ambaixador de l'Argentina a Madrid, don Carlos Estrada, ha declarat a un periodista que és de suma conveniència que ambdós països aconseguin bé, no els per raons de raça i de sentiment, sinó perquè com l'Argentina, amb Espanya i els Estats Units, és la nació que compta amb més reserves or, essent centre d'importació de l'emigració a Amèrica, mercat propici per a tots els productes, on a la vegada pot adquirir a ventajositat molts dels que a ella li falten, per això és en el terreny econòmic on les relacions hispano americanes s'han d'estrenger poderosament.

Per a aconseguir aquesta aproximació és precis abans que res intensificar energèticament les nostres relacions comercials.

En aquest sentit he d'orientar la meua tasca.

A això he vingut.

Conec la situació econòmica d'Espanya com la del meu mateix país; sé el que és possible i el que no ho és. No espero realitzar miracles ni ha estat mai la meua tàctica la de lluitar contra impossibilitats.

Només pretenc i al l'entorn m'és favorable espero aconseguir-ho, harmonitzar de tal manera els interessos d'Espanya que s'arribi a concèrt comercials dels quals n'esdevingui un gran benefici mutu.

Ho repetixo: aixamplant i aprofitant el nostre intercanvi, s'arribarà per camí segur al de tots els altres valors.

El que cal evitar és que aquesta possibilitat que brinda la realitat econòmica, dels nostres dos països, s'allunyi i anuli en infuents desbordaments lírics.

UN CARRIL

Assegura «La Voz» que fa pocs dies s'ha signat l'escriptura de constitució de la societat del ferrocarril Madrid-València, amb un capital de 500.000.000 de pessetes.

El ferrocarril serà elèctric i de doble via.

Les cases que formen en la nova societat són les de Morgan, de Nord-Amèrica; Rostchild, de Londres; i entre els capitalistes espanyols figura la Banca Urquijo.

El projecte comprèn l'aprofitament de salis d'aigua i explotacions mineres i agrícoles.

S'assegura que les obres començaran molt aviat i que el projecte és el dels senyors Vallejo i Membrillera.

DE FOMENT

Madrid, 16, 4'15 tarda. Ha visitat al ministre de Foment una nombrosíssima representació de

la Cambra Agrícola de Madrid, presidida pel senyor Metesanz.

Els visitants han fet present al ministre que la crisi cerealista manté una situació veritablement greu per als agricultors.

A la província de Madrid, ultra el preu molt baix que tenen els blats, des de fa molt de temps quasi es pot dir que no existeixen transaccions; i com bona part dels agricultors no han guanyat, ni molt menys, el que els huiers, durant la guerra, tenen esgotats els recursos i no troben mitjà d'atendre llurs necessitats, ni sisquerra venent el blat a preu ruïnós.

A les queixes formulades per les províncies de Burgos, Valladolid, Zamora, Salamanca, Palència i algunes altres, uníex la seva la de Madrid, per mitjà de la seva Cambra Agrícola.

El ministre els ha contestat que d'ençà que prengué possessió del càrrec, ve treballant per a mirar de donar sortida als cereals del mercat interior, de manera que s'atengui a les necessitats dels ports; que sap que això no és una solució per a la greu crisi que existeix, però que pot ésser una atenuant i que els avençats d'aquest procediment, de portar a la periferia els blats del centre, pot representar un alleujament de moment.

S'ha convingut que el dilluns, a la tarda, es reunixin de bell nou els representants de la Cambra Agrícola amb el ministre, per a concretar les mesures que puguin contribuir a l'atenuació, ja que altra cosa és impossible, donat el preu del cereal.

Després ha rebut el senyor Gasset al Consell Superior de les Cambres de Comerç, que ha interessat resti en suspens la disposició que reglamenta les Juntes d'Obres de Ports.

Segons al·leguen els visitants, aquest reglament està confeccionat mancant l'esperit de la llei, que ordena que siguin escoltades les Cambres de Comerç abans d'arribar a l'execució de l'esmentat Reglament.

L'haver deixat incomplet aquest interessant tràmit, causa greus perjudicis. En conseqüència, han sol·licitat del ministre que s'ajorni fins el 31 de març, data en la qual termina l'any econòmic, l'implantament de la disposició al·ludida, per tal que puguin informar els esmentats organismes i evitar tot el possible els perjudicis que ocasiona al comerç.

El senyor Gasset, considerant-ho de justícia, ha promès que atendria la petició.

Finalment, ha estat al ministeri de Foment don Melquíades Alvarez, el qual ha remès al ministre alguns telegrams de la Junta d'Obres del Port de Gijón i de les forces vives de la mateixa localitat, fent idèntica petició que el Consell Superior de les Cambres de Comerç.

El senyor Gasset ha repetit els bons propòsits que l'animen en aquest assumpte.

EL GOVERNADOR DE BALEARS

El governador de Balears, senyor Sanmartín, no anirà a possessió de la seva càrrec fins el dijous o el divendres de la setmana entrant, per retindre-lo a Madrid la malaltia d'un fill seu que fa poc ha estat operat d'apendicitis.

EL COS DE SANITAT MILITAR

Com estava anunciat, aquest matí, a les onze, s'ha efectuat a l'Hipòdrom la remesa de l'estendard del qual fa present el Rei al Cos de Sanitat Militar.

Minuts abans de les onze han arribat, en automòbil, els Reis, essent rebuts amb els honors d'ordenança.

Poc després han anat arribant la padrina de l'estendard, infanta donya Pau, esposa del príncep don Lluís Fernando de Baviera, comissari honorari del Cos de Sanitat Militar; el Govern, en ple; i les autoritats civils i militars.

Acompanyat del ministre de la Guerra, senyor Alcalá Zamora, i el capità general de la regió, senyor Orozco, el monarca ha revistat les forces.

Seguidament s'ha fet la donació de l'estendard amb gran solemnitat.

L'estendard és una veritable obra d'art. Al centre hi figura, brodada, la Creu de Malta, insígnia del Cos de Sanitat Militar.

La infanta donya Pau, en fer donació de l'enseny, ha llegit unes

quartilles, en les quals comença agraïnt al Rei l'honor de que ha estat objecte en designar-la per apadrinar l'estendard de tan gloriós cos.

Quan em vaig casar—diu—ho vaig fer amb el metge, més que amb el príncep. Pas a pas he seguit la seva carrera.

Recorda que el Cos de Sanitat Militar fou creat per la Reina Isabel.

La valua d'aquest cos—afegeix—ha estat demostrada en les campanyes de Cuba, Filipines i Marroc. La seva missió és curar als homes que lluitant als camps enemics cauen ferits.

Termina dient: Tot el meu discurs pot reduir-se en tres paraules, que el Cos de Sanitat Militar pot llegir en el seu estendard: Déu, Pàtria i Rei.

A continuació, el coronel comandant del Cos de Sanitat Militar i el ministre de la Guerra han pronunciat discursos enaltint les glòries del Cos de Sanitat Militar.

Acte seguit s'ha dit una missa reusada en un altar situat davant de la tribuna regia.

Acabada la cerimònia religiosa, les tropes han desfilat davant de la família reial, donant-se per acabat l'acte, que ha resultat brillantíssim.

EL REI A ALMERIA

Madrid, 16, 5'15 tarda. Demà, a les vuit de la nit, en tren especial, acompanyat del ministre de la Guerra senyor Alcalá Zamora, empenirà el Rei el seu anunciat viatge a Almeria.

SANCIO DE LLEIS

Quan el monarca ha arribat al Palau, després d'haver assistit a la donació de l'estendard al Cos de Sanitat Militar, ha rebut la Mesa del Senat que anava integrada pel president senyor Sánchez de Toca, amb els secretaris marques de Cuevas del Rei i baró de Antilla.

El senyor Sánchez de Toca ha sotmès a la sanció regia les lleis ultimament aprovades a l'Alta Cambra, que es refereixen a crèdits extraordinaris als ministeris de Governació i Foment.

Com a notari major del Regne ha actuat el ministre de Gràcia i Justícia, comte de Romanones.

Quan aquest sortia del regi Alcalá er els periodistes. Llavors volíem, però el ministre de Gràcia i Justícia ha dit: «No tinc cap notícia: l'únic que puc dir-vos és que aquesta tarda marxaré al camp i tornaré dilluns o dimarts, marts».

MANIFESTACIONS DEL PRESIDENT EL GOVERNADOR DE BARCELONA DEL MARROC

Després de la una ha arribat al Palau el president del Consell que ha romàs a la cambra regia fins a tres quarts de dues de la tarda.

En sortir ha dit als periodistes que havia sotmès a la signatura del Rei els decrets nomenant el senyor Ruiz Gil-menez alcalde de Madrid, i el senyor Raventós per al govern civil de Barcelona.

«Arribarà demà l'Alt Comissari?» ha preguntat un periodista.

«No ho sé fixament—ha respost el marquès d'Alhucemas—però crec que sí que arribarà. El general Burguete no pensava venir fins que tornés el Rei del seu viatge a Almeria, però ha avançat el viatge per trobar-se moltant un fill seu. Quan el dimarts torni el senyor Alcalá Zamora, el general Burguete celebrarà una sèrie de conferències amb els ministres d'Estat i Guerra».

«Es veu que aquestes conferències seran molt interessants—ha dit un repòrter».

«En els Consells de ministres que

venim celebrant — ha dit el president del Consell — havem fet un estudi molt detingut de la situació del Marroc, estudi que continuarem en noves reunions. Naturalment, les conferències que celebrarem amb l'Alt Comissari seran molt interessants».

«Pot avançar-nos quelcom?»

«No és oportú ara, però, des d'ara tinc el desig que es vagin fent públics oportunament tots els acords que prenguem».

EN BERENQUER

Ahí marxà a Sevilla el general Berenguer, invitat pel comte de la Maza a una càcera.

MALALT

Està malalt el subsecretari d'Estat senyor Palacios.

L'ASSEMBLEA MAURINA

En la sessió d'anit passada de l'assemblea maurina, es discutí la ponència del senyor Colom Cardany.

El senyor Barricart, en intervenir, digué que tots els navarresos, davant del problema foral, deixen de banda llur filiació política.

Es mostra partidari de la legislació foral de Nabarra, i aprova la ponència del senyor Colom, en ço que reconeix el municipi i la regió com a entitats naturals.

Creu que aquestes entitats han de ser emparades per la llei, reconeixent llur vitalitat pròpia.

Es mostra partidari d'una revisió de l'estructura de l'Estat espanyol.

Opina que les regions per a reclamar determinades facultats han de tenir títols adequats.

A Navarra, no hi ha el perill que es deixi de sentir la pàtria espanyola.

Considera que la solució immediata del problema regional podria ésser la implantació de la llei d'Administració Local del senyor Maura, amb aquelles reformes que el moment actual demana.

Es mostra conforme amb el primer extrem de la ponència del senyor Colom i considera que és necessari el reconeixement de la vida històrica de les regions, compatibles amb la unitat de la pàtria.

El senyor López de Haro defensa la cooficialitat de tots els idiomes que es parlen a Espanya i la necessitat d'un diel privat regulador de les relacions de la família.

El senyor Palau, en rectificar, digué que encara que es concedís la cooficialitat de l'idioma no tindria res que temer per això el castellà, perquè tots els catalans, per instint de conservació, es veurien obligats a parlar-lo.

El senyor Tarrago manifesta que l'esperit d'espanyolisme que palpita a l'Assemblea demostra que amb honradesa de sentiments i bona fe, totes les regions espanyoles tendeixen a una mateixa finalitat.

Insisteix en la seva afirmació del concepte burocràtic de la regió. No considera solució immediata per al regionalisme la llei d'Administració local.

El senyor Colom afirma que el maurisme ha d'enfrontar el problema regional i el senyor Sánchez Baitar subscriu totes les conclusions de la ponència, menys la de la cooficialitat d'idiomes.

Es discuteixen a continuació altres ponències, quedant pendent de redacció definitiva la del senyor Colom.

DESGRAÇIA

Màlaga. — En el pas a nivell immediat a l'estació de Bobadilla, que no hi havia posada la cadena, el tren ascendent tppa amb un cotxe de viatgers que intentà creuar, creient que estava franc el pas.

De l'accident resultà mort el metge de la companyia ferroviària senyor García Faumina i rebent ferides greus quatre viatgers.

Des d'Antequera, s'han enviat auxilis.

EL VIATGE DE L'ALT COMISSARI

Màlaga. — El governador militar ha rebut un telegrama de Melilla en el qual se li comunica que demà arribarà a aquest port l'Alt Comissari, a bord del creuer «Reina Regente».

El general Burguete continuarà en l'express el seu viatge a Madrid.

L'ALCALDIA DE VALENCIA

València. — A l'Ajuntament s'ha de-

batut aquesta tarda, amb gran extensió l'assumpte de l'alcaldia.

Fa tres o quatre anys que entre els republicans i els elements al·listes hi havia un pacte que ambdós grups venien complint.

Els al·listes en l'anterior etapa conservadora protestaren contra el nomenament d'alcalde de relai ordre, conjuntament amb els republicans.

Ara sembla que els al·listes es proposen recaptar per a ells l'alcaldia i els republicans amb aquest motiu plantejaren la qüestió i després d'un sorollós debat, han trencat el pacte i es votà una proposició del regidor republicà senyor Barral perquè es demanés al Govern que deixés en llibertat els Ajuntaments per a elegir alcalde.

Un altre dels acords adoptats per l'Ajuntament ha estat concedir l'edifici de la Llotja perquè el pròxim diumenge s'hi celebri el miting anunciat, en el qual parlarà el senyor Lerroux.

LÍNIA DE DIRIGIBLES

Madrid, 16, 6'15 tarda. Vigo. — Ha tornat de Buenos Aires el capità d'enginyers don Genar Oliva, comissionat per a fer estudis i establir una línia de dirigibles entre Espanya i la República Argentina.

Segons ha declarat, ve molt satisfet de les gestions realitzades en aquell país, on li han donat tota classe de facilitats per a aconseguir el seu propòsit.

El senyor Oliva pensa sortir immediatament cap a Madrid, a fi de sol·licitar del Govern l'ajut indispensable a donar públicament compte del resultat de la seva excursió.

Creu que aviat podrà establir l'esmentada línia.

LES SOCIETATS AGRÀRIES

Vigo. — El jutge d'instrucció ha aixecat la suspensió de les societats agràries del terme municipal, substituint sols la clausura de la Federació provincial i de la Societat Salcedo.

Les societats agràries han acollit amb gran entusiasme la iniciativa de la Federació d'Orense d'acudir a Tuy el mes de gener i organitzar una manifestació que disposi coronas sobre les tombes de les víctimes dels succeïssos de Guilleay. També han acordat obrir una subscripció per aixecar un monument a les esmentades víctimes.

CONTRA UNA R. O.

Les Palmes. — Per iniciativa de la Cambra de Comerç i Circol Mercantil, demà se celebrarà una Assemblea per a protestar contra la Real Orden del 25 de novembre últim que aprova les tarifes obvençionals de Duanes aplicades a Canàries. No existint aquí Duanes, per ésser port franc, s'ha produït al país una gran excitació i es disposen tots a defensar els seus drets, perquè el Govern «respecti» les lleis internacionals.

DISCURSOS

Madrid, 16, 8'30 nit. El discurs pronunciat per la infantesa donya Pau a l'acte militar celebrat aquest matí, és el següent:

«El que aquesta insígnia representa per a mi, ja ho sabeu, com també sabeu la joia que em donàreu en demanar-me que jo fos la que en aquest moment històric us en fés donació. Són d'aquestes coses que no s'obliden, d'aquestes impressions que, de tant profundes i sentides, es graven per sempre a l'ànima».

Vaig acceptar el vostre honor encàrrec amb tot el cor, per amor a Espanya i per l'entusiasme que sento per la vostra professió.

Jo em vaig casar amb el metge, més que amb el príncep. Fou la seva vocació, que no estava aleshores en el nostre estret programa, la que em va atraure l'atenció envers seu. Vaig unir la meua sort a la seva, i vaig seguir amb interès tots els passos de la seva carrera. Des que els professors de la Universitat de Múnic li donaren el títol de doctor, fins el moment, d'immensa joia, en que el Rei li concedí l'honor d'usar l'uniforme i formar part del Cos de Sanitat Militar espanyola, aquest Cos que ja meua mare, per Reial ordre de 30 de gener de 1880, reorganitzà, donant-li la denominació actual de Sanitat Militar.

No heuen frustrat les esperances que la meua mare disposà en vos-

**CAMISERIA
SANS
Boqueria, 32**
Especialitat en camises a mida

La Catarina protestà de la seva set, quant se li suposava desmesurada, i En Gh, tot acabant-se de vestir, li engegà un altre parlament quilomètric, per a provar-li que qui estima el diner pel diner, com ella l'estimava, era deu ramellons de vegades més cobejós que qui el vol per negociar i per arma de combat.

Qüestions socials

REUNIO

Avui, a les deu del matí, els contramestres i ajudants pertanyents a «El Radium» celebraran reunió general extraordinària al cinema Ideal, carrer de Dad-Ras, 106.

LA BOMBA DEL CARRER NOU DE SANT FRANCISCO

Per la Mestrança d'Artilleria ha estat analitzada la bomba que fou trobada al carrer Nou de Sant Francisco, la nit del 22 d'octubre últim.

L'esmentat artefacte era una granada de mà, de percussió, de les que usà l'exèrcit francès. Pesava 760 grams, i contenia una càrrega de 50 grams de dinamita, de base activa. La càrrega de pólvora que contenia, per a assegurar la presa de foc de la meixa, que servia per a retardar el moment de l'explosió, constituïa tres classes de pólvora, usades en la cartutxeria mauser espanyola. Westerlin i Winchester, i laminetes de la fàbrica de Granada, així com el fulminant iniciador ara un culot d'un cartutx mauser, construït a Toledo l'any 1917.

La bomba fou carregada per mans expertes, i el no funcionà, fou degut que no se li va treure el filador de seguretat en el moment de llançar-la. Cas de haver fet explosió, hauria causat grans danys a les coses i a les persones.

Aquest és, en síntesi, el dictamen emès per la Mestrança, i que el capità general trameté al jutjat de la Llotja, que instrueix sumari pel complot contra l'ex-governador senyor Martínez Anido.

PROCESSAMENT

El Jutjat de la Universitat, ha dictat aut de processament i presó sense fiança contra Josep Batlle Salvat i Jaume Jiménez Serra, presumptes autor i coautor de l'agressió al vigilant del carrer de Calàbria, Pasqual Portas, en la qual resultaren també ferits un sereno i un guarda de Seguretat, la matinalada del dimecres últim.

Jaume Jiménez, que segueix al liti núm. 4 de la sala del doctor Trias, a l'Hospital Clínic, es troba un xic millorat i continua vigilat estretament.

CONFERENCIA

La comissió organitzadora de la Secció Ferroviària, d'acord amb el Sindicat Unió de Transports de Catalunya, ha organitzat un cicle de conferències per a tractar dels problemes vitals d'actualitat i especialment de les qüestions que atyenien directament a la classe ferroviària, començant l'esmentat cicle N'Angel Pestana, el dia 19 de l'actual, a dos quarts de deu de la nit, al Cinema Gloria.

als diputats senyors N'Antoni Jansana, Bassols i Vidal de Llobatera, el doctor Pitaluga, la majoria d'alcaldes del Llobregat, el sots-director del Servei de Sanitat de la Mancomunitat senyor Sayé; el cap del Servei Tècnic antipaludic de la comissió, senyor Domingo; el representant de l'Associació de Propietaris del Prat, senyor de Bolós, i altres elements.

El diputat a Cortes senyor Bertran i Musitu, hi era representat pel de la Mancomunitat senyor Bassols.

Es va donar compte de la tasca realitzada per la Comissió, tota ella ressenyada en una Memòria que fou repartida entre els assistents i foren aprovades, amb un vot de gràcies per la feina feta per la Comissió, les següents conclusions:

Primera. — Necessitat d'insistir en les gestions oficials per a aconseguir la supressió del conreu de l'arros.

Segona. — Conveniència de continuar l'obra profilàctica portada a cap l'any darrer.

L'Assemblea va acabar a primera hora de la tarda.

El Sometent del Districte V

Agrupació VII

Concurs d'entrenament exclusiu per a individus de l'esmentada agrupació, que tindrà lloc al camp de tir de La Salut, avui, a les deu en punt del matí.

Arma llarga: Distància, 50 metres; blanc, circular de 50 centímetres; posició, dret, sense apojament; dispar, deu en una sèrie.

Arma curta: Distància, 15 metres; blanc, circular de 50 centímetres; posició, dret, amb el braç estirat; dispar, deu en una sèrie. (Matrícula gratuïta.)

Classificació: La major puntuació que doni la suma dels dos cartons.

Jurat: En Lluís de Dalmases, En Silvestre Mosquera, N'Enric Ribalta i En Joaquim Lafont.

Inspecció d'armes: En Silvestre Mosquera.

Jutge de camp: En Francesc Masvidal.

Premis honorífics: Primer, medalla d'honor; segon, medalla d'argent; tercer, medalla de bronze.

Altres premis dels següents donants:

Senyors Beristain i Companyia: una pistola Bufalo, de gran calibre. En Francesc Masvidal: una escrivania de metall.

En Rafael Grau: un estoig amb servei per a dolços.

En Francesc Sans: un objecte d'art.

Senyors Carreras i Mitjans: Una cigarra esmaltada.

Senyors Més Germans: un rellotge de sobre taula.

Senyors Mans, Comas i Companyia: un violer de metall.

Senyors Hereus de Josep Llimona: una caixa de xampany.

Senyors Marbeli Gurgui, Joan Soler, Enric Pascuet i Francesc Sans (fill): una caixa de xampany.

N'Isidre Guitart: quatre ampelles de conyac Domec.

Senyors Fermí Alcalde, Josep Salvat, Josep Siscart, Josep Riera i Pasqual Juan: un estoig amb una cartera i petaca de pell.

N'Enric Pascuet: una manta de la seva fabricació.

Senyors Emili Arnó, Rafael Lafont, Lluís Payà, Francesc Abella i Joan Santis: una ploma estil·logràfica.

Senyors Alfons Freixa, Joaquim Jané, Joaquim Casadesús i Esteve Gombau: un objecte d'art.

Senyors Carles Paytubi, Francesc Camprubi, Jaume Manadé, Joaquim Moreso, Josep Montes, Francesc Solà i Josep Beltri: un bastió de fantasia.

Senyors Josep Martí, Antoni Torrens, Martí Cirera, Josep Sales, Joan B. Martí, Josep Subirós, Pasqual Puig, Rafael Pérez i Josep Julinés: dues caixes de pursos.

Donatius en metàl·lic:

En Pere Arriño, 25 pessetes; N'Angel Cervera, 50; En Josep Clusellas, 25; En Josep Vilaseca i Bas, 25; senyors Meyer i Companyia, 25; En Ricard Portavella, 25; En Maties Martínez, 10; senyors Evarist Roig i E. Roig, 15; senyors Nebots de López Robert i Companyia, 15; En Pere Cucarella, 10; N. N., 2.

Els treballs d'organització del concurs han estat encomanats a les dues següents comissions:

Comissió de tir: senyors Inyigo, Josep Siscart i Joaquim Moreso.

Comissió d'organització i propaganda: senyors Fermí Alcalde, Marcell Gurgui i Josep Salvat.

Notes del Municipi

RESULTAT DE LES OPOSICIONS PER A LA BANDA MUNICIPAL

El tribunal de les oposicions per al proveïment de places vacants a la Banda municipal, ha acordat proposar a l'Ajuntament els següents nomenaments: per a la plaça de clarinet contralt de primera, Ramon Blanch Sadurni; per a la de clarinet en «si bemoll», de primera, Conrat Cardús Canals; per a la de saxofon contralt de segona, Francesc Espauella Vilanova; per a la de tenor en «si bemoll», de segona, Robert Bernad Mercader; per a la de tenor principal en «si bemoll», Albert Martí Galceran; per a la de triple en «fa», de primera, Benvingut Tapis Barrets; per a la de corn angles i oboe, de primera, Estanislau Artal Riera; per a la de sarrusofon contrabaix en «si bemoll» i fagot, Joan Bonastre Vila; per a la de saxofon bariton, de segona, Ramon Freixa Fornells; per a la de bugle contrabaix en «si bemoll», de segona, Josep Ferreres Ferrando; per a la de trombó de vares i pistons, de segona, Joan Figueras Sanabre; per a la de bugle alt en «si bemoll», de segona, Martí Remendo Gomis; per a la de platets, de segona, Francesc Aparicio Per; i per a la de caixa de segona i accessoris, Pasqual Giménez.

MOCIONS

En la darrera Junta que celebrà la Comissió Central de l'Ajuntament, es formularen dues mocions signades pel president de la Comissió, senyor Massot perquè assolí avui als interessats en una que per a evitar desgràcies a l'encreuament de la Granvia Diagonal i el carrer de Balmes, per on passa el ferrocarril elèctric, es presti servei per un guarda; i en l'altra, que s'estudiï la possibilitat de traslladar alguna de les oficines que actualment ocupen la planta baixa de l'edifici de la Casa Ajuntament, a la del carrer de la Ciutat, on hi ha la Tinència d'Alcaldia del Districte III, per tal de rehabilitar l'entrada pel portal gòtic, i al mateix temps deixar lliure la sala anomenada del Trentenari.

Ambdues mocions foren aprovades, passant la primera a la «Jefatura» de la Guàrdia Urbana, per al seu compliment, i la segona, a la Comissió de Foment.

DELEGACIO

L'Alcaldia ha delegat la seva representació en el tinent d'alcalde senyor Massot perquè assisteixi avui als actes que celebrà l'Ateneu Obrer Català de Sant Martí, amb motiu d'inaugurar les obres de reforma del seu teatre.

SIGNAMENT D'ESCRITURA COMPLANT UNA FINCA DE MONTJUICH

Al despatx de l'Alcaldia ha estat signada l'escriptura d'adquisició de la finca núm. 81 de les necessàries per al parc de Montjuic, i propietat de donya Rosa de Bes.

VARIACIO DE CORRENT ELECTRIC

La Companyia Barcelonesa d'Electricitat ha sol·licitat de l'Ajuntament els següents permisos:

Per a instal·lar cables de baixa tensió trifàsica 95 mm., al carrer de Pelayo, substituïnt-se les escomeses soterrànies de corrent continu, per altres de corrent altern, corresponents a les cases núms. 9 i 11.

Per a instal·lar cables subterranis de baixa tensió trifàsica 95 mm. als carrers de Còrsega i Balmes, substi-

tuïnt-se les escomeses de corrent continu per altres de corrent altern, corresponents a les cases núms. 286, 288, 290, 292, 299, 301, 303 i 307 del carrer de Còrsega, i núms. 152 accessori, 154, 156, 158, 160, 162, 151 i 153 del carrer de Balmes.

Per a instal·lar cables subterranis de baixa tensió trifàsica 95 mm. als carrers de Consell de Cent i Rocafort, retirat el cable de corrent continu de 70 mm., existent i substituïnt-se les escomeses de corrent continu per altres de corrent altern a les cases núms. 86, 88, 90, 94, 92, 95 i 101 del carrer de Consell de Cent, i núms. 106, 129 i 131, del de Rocafort.

Per a substituïr el cable de corrent continu a 310 mm., instal·lat al carrer de la Diputació, entre el passeig de Sant Joan i el carrer de Roger de Flor, per altre de tensió trifàsica a 95 mm., substituïnt-se les escomeses de corrent continu per altres de corrent altern a les cases núms. 119 del carrer de València, i 136 i 141, del de Villarroel.

Per a instal·lar un cable de tensió trifàsica de 95 mm., als carrers de Villarroel i València, substituïnt-se les escomeses de corrent continu per altres de corrent altern a les cases núms. 119 del carrer de València, i 136 i 141, del de Villarroel.

Per a instal·lar un cable de tensió trifàsica de 95 mm., als carrers de Villadomat i Manso, i retirar el de 70 mm., existent, substituïnt-se les escomeses de corrent continu per altres de corrent altern a les cases núms. 24, 36 i 40 del carrer de Manso.

I per a instal·lar cable elèctric de tensió trifàsica de 95 mm., als carrers d'Enric Granados i València, i retirar l'existent de corrent continu 150 mm., del carrer d'Enric Granados, substituïnt les escomeses de corrent continu existents per les de corrent altern en els núms. 30, 32, 38, 39, 40, 41, 43, 45 i 47 del d'Enric Granados, i núms. 205, 207, 209, 211, 213, 230, 232, 234 i 236 del de València.

LES BOTIGUES DURANT LES FIRES DE NADAL

El senyor alcalde, tenint en compte el caràcter de fira tradicional de les anomenades «Fires de Nadal», i en ús de les atribucions que confereix a l'Alcaldia l'article 16 del Reglament per a l'aplicació de la Llei del Descans Dominical, ha concedit permís, d'acord amb l'informe de la Junta Local de Reformes Socials, perquè els establiments mercantils puguin romandre oberts sense limitació els diumenges compresos entre els dies 21 de l'actual desembre i el 6 de gener propi, per tractar-se d'un cas comprès en el darrer paràgraf de l'article 9 de l'esmentat Reglament.

La pròpia Junta Local de Reformes Socials ha ratificat l'acord adoptat en la seva sessió del dia 3 d'octubre 1918, en el sentit que puguin tenir els comerciants llurs establiments oberts els dies 24, 25, 26 i 27 de desembre i 3, 4 i 5 de gener sense limitació d'horary, i, demés, 9 dies per a inventaris i balanços.

Per consegüent, contestant a consultes d'alguns comerciants, la Junta opina que ni aquest ni cap més organisme local, pot obligar al tancament dels establiments en dies que no sien festius; en canvi, aconsella al comerç, en el possible, no faci ús de l'autorització concedida per a tenir oberts aquests dies de fira, en diumenges i dies festius, per ésser tradicional també el respectar-les com a tals per al descans de la dependència.

nes, organitzada pel Foment de la Sardana de Barcelona.

Tarda, a les cinc. — L'Agrupació Sardanista Barcelona celebrarà una audició de sardanes, als jardins del bar «La Pàtria». Còpia La Principa Barcelona.

A l'Orfeó Sarriana hi haurà una audició de sardanes a càrrec de la còpia La Selvatana, de Cassà de la Selva.

La còpia Barçino, a l'Esbart de Dansaires de l'Orfeó de Sans.

Nit, a les deu. — Centre Autonomista de Dependents del Comerç i de la Indústria. Selecta audició de sardanes a càrrec de la còpia La Selvatana, de Cassà de la Selva. El programa és escollidíssim.

AUTORITZEU LES NOTES DE LES QUALS ENS PREGUEN LA PUBLICACIO, AMB UN SEGELL O UNA FIRMA QUE ENS SIGUI CONEGUDA.

Polítiques

LLIGA REGIONALISTA DE REUS

Avui, diumenge, a les onze del matí, al Teatre Fortuny de Reus, se celebrarà un miting de propaganda nacionalista, organitzat per la Lliga Regionalista d'aquella ciutat, en el qual parlaran N'Edward Aunós, diputat a Cortes; En Josep Maria Gich, professor de l'Escola de Funcionaris; N'Armand Carabén i En Joan Vidal Salvat, de la Joventut Nacionalista de Barcelona.

Aquest acte, s'havia anunciat per el diumenge passat, però hagué d'ajornar-se perquè eren a Madrid alguns dels oradors que hi havien de prendre part.

VIATGERS

En l'express d'ahir al matí van arribar de Madrid els senyors Ventosa i Calvell, Villanueva, Goicoechea i comte de Colomblí.

DECLARACIONS D'EN VILLANUEVA

Aguts periodista van interrogar ahir al matí el senyor Villanueva.

Preguntat sobre si el retard en el nomenament de governador de Barcelona era degut a la renúncia dels candidats del Govern, va contestar que el retard obeïa al desig del Govern de fer una selecció de persones a les quals es podia oferir el càrrec, puix volia donar-se a una persona capacitada dels problemes especials que hi ha plantejats a Barcelona.

Sobre l'actitud del nou governador respecte a la llengua catalana, va manifestar el senyor Villanueva que el fet d'ésser el senyor Raventós català i parlar en català, era una indicació clara que el Govern vol temperança en aquesta qüestió.

Respecte l'actitud que pensa observar el Govern en relació amb la política catalana, va dir que seria de tolerància en tot allò que no sortís de la legalitat.

Finalment se li va preguntar sobre l'orientació que donaria el nou Govern a les qüestions socials, i el senyor Villanueva va contestar que tot el que dignés sobre això fóra opinió personal seva, perquè encara no s'havia enfocat aquest problema.

«FENT VIA»

Ham rebut el primer número de «Fent Via», revista-bulletí de l'Ateneu i Escoles Catalanes Prat de la Riba.

Està molt ben presentada, com tot ço que surt dels obradors del mestre Altés, que és on s'imprimeix la nova revista.

Hi ha notables treballs literaris i poesies inèdites d'Enric Penadés, Joan Arús, Joan Draper, mossèn Antoni Navarro, J. Salvat-Papasset, J. Rovira Artigas, Ferran Soldevila, Josep M. de Sagarra, Antoni Constanta, Carles Magriñà i Ramon Suriach Senties.

També publica nombrosos gravats i una extensa informació.

A la salutació que dirigeix a la premsa, corporacions, entitats i agrupaments que lluiten per la sobira-

nia de la nostra Pàtria, nosaltres hi corresponem afectuosament.

ELS LLIBERALS DE BARCELONA

El Comitè de Sant Gervasi (Districte VIII) del partit Liberal, ha quedat constituït en la forma següent:

Presidents honoraris, senyor comte de Romanones i doctor don Frederic Schwartz; president, don Josep Tolosa Roca; vice-presidents, don Elias Calvo Marín i don Ignasi L. Estrada Balibé; secretaris, don Gaspar Viver Montserrat i don Lluís Planas de Taverne; tresorer, don Joan Roig Forga; vocals, don Juli Macho, don Joan Zaragoza Cardona, don Llorenç Soler, don Josep Espinosa de Cuartero, don Tomás García, don Germà Ruiz Roldán i don Ricard Rosich.

EN BOFILL I MATAS A REUS

El senyor Bofill i Matas donà al Centre de Dependents de Reus la seva conferència sobre «El recobriment de Catalunya».

Entre el públic que omplia totalment el local regnà entusiasme. Per la minoria nacionalista republicana de l'Ajuntament hi assistiren els regidors senyors Loperena, Pujol i Pellicer. Pels nacionalistes de la Lliga, els regidors Segimon i Caixes.

També hi havia el diputat de la Mancomunitat senyor Videllà.

La conferència d'En Bofill i Matas fou plena d'idealisme i fervor patriòtic. Catalunya, digué, encara és esclava. Ha de recobrar el seu esperit obeïnt l'imperatiu ètic de perfecció.

Explicà l'obra realitzada per les nostres corporacions cabdals i exclà a tothom a col·laborar-hi.

El conferenciant fou interromput molt sovint pels aplaudiments de la concurrència, que seguí amb atenció el parlament d'En Bofill i Matas, al qual ovacionà llargament.

Generalitat

ELS OCELLS BENEFACTORS

La Comissió d'Educació General està preparant la publicació d'un llibre per a difondre el respecte i amor als ocells, en especial als ocells benefactors de la nostra terra i de la nostra agricultura. Aquest llibre vindrà a enriquir notablement la producció literària d'aquest tema, que a casa nostra, dissortadament, és tan escassa; i serà un llibre de lectura agradable per a tots els estaments.

La redacció del text ha estat encarregada a En Josep Maria de Sagarra, el qual el té a punt d'enllestir.

EL PALUDISME

Ahir al matí se celebrà a la sala de sessions del Palau de la Generalitat, una assemblea en la qual es donà compte de l'actuació de la Comissió Mixta Executiva per a la lluita antipaludica al Baix Llobregat, des del desembre de 1921 al mes de novembre de 1922.

La sessió fou presidida pel senyor Bosch i Labrés, regidor de l'Ajuntament de Barcelona, assistint-hi

NOTICIES DE L'ESTRANGER

El jurament del nou president de Polònia

Varsòvia.—La cerimònia del jurament del nou president de la República polonesa, Gabriel Narutowicz, ha estat interrompida per un grup d'estudiants nacionalistes que organitzava una manifestació pels voltants del Parlament. Diversos diputats i senadors que assistien al jurament foren atropellats.

Després hi hagué disturbis entre els estudiants i grups d'obres resultant-ne diversos ferits.

A causa d'aquests incidents ha estat destituït el cap de policia i el president de la República ha acceptat la dimissió del ministre de l'Interior.

L'ordre ha estat restablert i les manifestacions no s'han reproduït. Després d'haver prestat jurament davant les Cambres reunides en Assemblea Nacional, el nou president feu la següent declaració:

«Abans que tot tinc de rendir homenatge al meu il·lustre antecessor, el mariscal Pilsudski, del qual seguiré la política de pau, de justícia i d'imparcialitat envers tots els partits i tots els ciutadans sense distinció d'opinió i d'origen.

Exerciré el meu poder allunyat de tota influència de partit. Lligat als principis republicans i democràtics, observaré fidelment la Constitució i els deures que imposa al cap de l'Estat. Treballaré tant com pugni pel desenvolupament de les tradicions liberals i civilitzadores de Polònia.

Els partits de dreta, que retenen al nou president haver estat elegit gràcies a l'apoi dels vots de les minories nacionals, expressaren llur disgust no assistint a la cerimònia del jurament.

Després han publicat un manifest condemnant els incidents esdevinguts i aconsellant que la lluita no es surti del terreny legal parlamentari.

Els partits d'esquerra han publicat també un manifest recomanant al poble que no es deixi portar pels elements perturbadors.

El memorandum de Mussolini

Roma, 16. — A tenor del memorandum que el senyor Mussolini va sotmetre a la Conferència de Londres, el criteri del Govern italià està condensat en el que segueix:

No cap solució parcial ni dilatoria. Reducció del deute alemany a cinquanta milions de marcs or, amb la condició de quedar reduïts en la corresponent proporció els crèdits britànics sobre els aliats.

Concessió d'una moratòria de dos anys a Alemanya, mitjançant penyes productives.

Fiscalització i sanejament financer i del pressupost d'Alemanya per la Comissió de reparacions i pel Comitè de garanties.

Determinats ingressos del Reich i quan menys tres mil milions de marcs or facilitats per la indústria i els Bancs germànics serviràn per a la col·locació d'un emprèstit, el producte del qual serà destinat a les reparacions, llevat de tres cents milions, els quals es dedicaran a l'estabilització del marc.—Havas.

Roma, 16. — En el Consell de ministres celebrat ahir, el senyor Mussolini donà compte de la Conferència de Londres. Declarà que sols assistiria a la reunió de primers ministres convocada per al 2 de gener en el cas que hagués precedit la necessària preparació diplomàtica.

La Conferència Pan-Americana

Mèxic, 16. — El Govern de Xile ha invitat al de Mèxic per a prendre part en la Conferència pan-americana que s'ha de reunir a Santiago de Xile en el pròxim mes de març.—Havas.

Desgràcia automobilista al Sud d'Anglaterra

Londres, 16. — Al «Daily Mail» li comunicaren que el general Sir Montague Hasper, comandant de la zona del Sud d'Anglaterra, ha estat víctima d'un accident d'automobil que li ha costat la vida. La seva esposa està greument ferida.—Havas.

La Conferència de Lausana

L'intercanvi de grecs i turcs—La protecció de les minories

La comissió territorial i militar s'ha ocupat de dues qüestions noves ben importants: l'intercanvi de persones gregues i turques i protecció per part de Turquia de les minories nacionals.

El doctor Nansen feu una exposició de com es presenta el problema de l'intercanvi de prop d'un milió de persones que caldria fer tot seguit i acabar-lo pel febrer a l'objecte que es pogués continuar el conreu dels camps abandonats i evitar així la fam. Aconsellà no fer obligatòria l'emigració i pregonitzà que la qüestió fos encarregada a la Societat de les Nacions perquè ja té l'experiència de casos anàlegs.

Ismet patxà contestà que Turquia no estava disposada a acceptar la ingerència de la Societat de les Nacions en les seves qüestions interiors. Demana que fos nomenada una subcomissió per a estudiar l'assumpte.

Lord Curzon es manifestà d'acord amb el doctor Nansen, i digué que calia resoldre la qüestió de les minories.

El senyor Venizelos també aprovà les idees del doctor Nansen i va defensar la permanència de la colònia grega de Constantinoble.

Els turcs han demanat la restitució de 1000 presoners civils turcs que tenen els grecs i l'alliberament dels 10.000 presoners militars turcs que té Grècia, reservant-se en canvi d'alliberar els presoners grecs fins a la conclusió de la pau.

Venizelos s'hi oposà, mostrant-se partidari que l'intercanvi de presoners es fes tot igual.

Segons unes estadístiques llegides per lord Curzon, hi ha actualment a l'Àsia Menor uns 500.000 grecs i uns 300.000 a Constantinoble.

En canvi a Grècia sols hi ha 124.000 turcs a la Tràcia occidental i 360.000 a la nova Grècia.

A la subcomissió, nomenada els turcs han presentat les següents proposicions:

Primera. El principi de l'intercanvi obligatori serà acceptat, llevat per Constantinoble i la Tràcia occidental, i començarà a partir del mes de maig propi.

Segona. Si els grecs de Constantinoble no han d'ésser intercanviats, la proporció dels béns i de les propietats dels grecs que han deixat i deixaran l'Anatòlia és d'una desena part comparat als altres béns i propietats de Grècia que pertanyen als turcs. Els béns i les propietats dels grecs de Constantinoble poden ésser considerats com l'equivalent dels béns i de les propietats dels turcs que resideixen a Grècia. Doncs, com que aquest intercanvi no es farà, els refugiats turcs que vinguin de Grècia han d'ésser indemnitzats pel govern grec. Aquesta indemnització serà calculada i fixada segons l'excedent de valor de les riqueses respectives.

Tercera. Vista la importància excepcional que donem a la supressió de tota causa de conflicte entre els dos pobles, creiem indispensable l'aplicació de les següents mesures:

a) Allunyament de Constantinoble del Patriarcat ecumènic que ha pres l'actitud d'un Estat enemic contra Turquia fa tres anys i mig.

b) Allunyament de Constantinoble de tots els grecs que no siguin súbdits turcs.

c) Allunyament de Constantinoble de tots els grecs, súbdits turcs, no originaris de Constantinoble.

d) Allunyament de Constantinoble de totes les societats gregues que hagin pres una actitud hostil a Turquia durant els tres darrers anys.

e) L'excepció de la qual beneficiaran els grecs de Constantinoble i no s'aplicarà als grecs que resideixin fora dels límits de Constantinoble, comprant principalment Pera i Estambul. Els grecs que habitin fora de la zona i que representin l'element rural no poden ésser intercanviats amb els mateixos elements turcs habitants a Grècia.

Respecte a la protecció de les minories nacionals, en la primera reunió de la comissió en la qual s'o-

cupà d'aquesta qüestió, lord Curzon pronuncià un important discurs en el qual féu un examen de conjunt del problema i proposà, en nom dels aliats, solucions pràctiques.

«Invito—afegí—les delegacions turca i grega a donar-se compte que l'univers té els ulls fixats en nosaltres en el moment que discutim aquesta qüestió, i que elles i nosaltres serem jutjats segons haguem regulat de manera equitativa o injusta.»

Féu un breu resum de tota la tramitació que ha tingut la qüestió de les minories des de l'armistici fins avui. Recordà que a la reunió de París del setembre passat per a tractar de la pau entre Turquia i Grècia, els aliats es posaren d'acord en incorporar al tractat de pau les disposicions de la llei turca i dels tractats de pau referents a les minories. El mateix govern d'Angora, el 4 d'octubre, contestant la nota dels aliats del 23 de setembre, deia:

«La llibertat dels Estats, a condició que sigui garantida la seguretat de Constantinoble i del mar de Màrmara, i que els drets de les minories siguin salvaguardats dins dels límits en els quals això és compatible amb la independència i la sobirania de Turquia, i amb l'exigència de pacificació efectiva de l'Orient, essent igualment del desig de Turquia, no hi ha diferència de principi entre nosaltres.»

Donà després a conèixer lord Curzon les mesures que les potències aliades creuen de llur deure proposar, i que són:

Primera. Els governs turc i grec han d'ésser invitats a proclamar una amnistia general d'un caràcter molt ampli per a totes les infraccions de dret comú provocades pels esdeveniments dels nou darrers anys.

Segona. Els cristians a Turquia i els musulmans a la Tràcia occidental haurien de tenir el dret de lliurar-se del servei militar pagant una taxa raonable. Es aquesta una garantia necessària contra una mesura que podria esdevenir un mitjà potent de persecució i d'oposició.

Tercera. La llibertat de moviment dins del país i la facultat de deixar el país haurien d'ésser assegurades igualment als cristians que restin a Turquia i als musulmans que restin a la Tràcia occidental. Aquesta llibertat no hauria d'ésser acompanyada de mesures referents a llurs béns i llurs drets.

Quarta. Finalment, hi ha una altra disposició que els meus col·legues i jo creiem essencial perquè, tant a Turquia com a Grècia, aquestes mesures siguin realment eficaces. Pensem nosaltres que hauria d'ésser creat a Constantinoble i en un lloc convenient de Grècia, un organisme encarregat de vigilar l'aplicació d'aquestes mesures. Jo crec que la Societat de les Nacions seria el millor organisme que podria ésser encarregat d'aquesta tasca i que ho seria més encara si Turquia hagués d'esdevenir un dels seus membres.

Aquesta qüestió ha d'ésser examinada molt seriament, i si algun altre organisme és proposat o preferit, nosaltres examinarem aquesta proposta. Aquest organisme hauria de tenir el poder de trametre un o diversos membres per a fer enquestes de tant en tant a les regions en les quals resideixen minories, tant a Europa com a Àsia, fer-se informar sobre els abusos que hagin pogut sotir i constatar que les clausules del tractat siguin observades llealment. Aquests membres haurien de tenir el poder de dirigir-se a les autoritats turques i gregues a les regions en qüestió.

Els senyors Barrère i marquès de Garroni, delegats de França i d'Itàlia, aprovaren les proposicions llegides per lord Curzon.

Ismet patxà va respondre amb un llarg discurs ple de citacions d'autors moderns i antics, arribant a la conclusió que la política de l'Islam pel que es refereix a les minories, en sos temps fou conciliant, i que és la ingerència de les potències estrange-

res dins dels afers interiors de Turquia que ha estat la causa directa de les dissorts esdevingudes a aquestes minories.

Al segle XVIII—afegí—regnava una perfecta intel·ligència i fou canviada després per una malifança recíproca com a resultat de les excitacions de Rússia, la qual, en el seu desig de destruir l'imperi otomà, empenyia les minories cristianes a la revolta.

Pel que afecta a la Societat de les Nacions i al seu control eventual de la protecció de les minories a Turquia, Ismet patxà s'expressà en termes absolutament contraris. Va dir que Turquia estava determinada a rebutjar la ingerència de les potències estrangeres en els seus afers interiors en totes les formes que pogués pendre, encara que es tractés de la Societat de les Nacions. Refusà que existís la qüestió de les minories gregues a Turquia, i acordar a les altres minories la protecció que se li demana, declarant que si els membres d'aquestes minories es comporten llealment amb els turcs, ells mateixos es col·locaran sota la protecció de les lleis turques.

Lord Curzon, vivament contrariat per la resposta d'Ismet patxà, va dir al delegat turc que, fins ara era conegut com a general victoriós i diplomàtic hàbil, i que ara es presentava com un professor de geografia. Mai—afegí—admetran els aliats que la protecció de les minories no sigui garantida a Turquia com als altres països que, no obstant, no creuen pas claudicar acceptant el control de la Societat de les Nacions. Afegí que totes les referències al passat són inútils perquè la conferència té per objecte no fer història retrospectiva sinó establir un tractat que comporti la salvaguarda pels nostres dies de les poblacions en perill a Europa i a l'Àsia.

Mentre el govern d'Angora declara que vol viure en termes amistosos amb els armenis, Ismet patxà respon a les proposicions de les potències amb una violenta requisitòria contra aquests mateixos països. Això contradiu inclos el pacte nacional turc que indica que Turquia reservarà a les minories nacionals les mateixes garanties que tots els altres Estats d'Europa.

Mr. Child (Estats Units) declarà que si Turquia desitja pendre lloc entre les nacions civilitzades ha de comprendre que les consideracions humanitàries que porten els Estats Units a defensar les minories no li han de semblar indiferents. Cal, doncs, que la conferència no deixi Lausana sense haver donat a les poblacions errants esportugudes les garanties de seguretat que els són necessàries.

Lord Curzon demanà a Ismet patxà que contestés clarament les proposicions aliades, i com sigui que el delegat turc al·legà no haver tingut temps d'estudiar-les s'esdevingué un viu incident entre lord Curzon i Ismet patxà, al·legant el delegat britànic que les proposicions aliades s'havien repartit a tots amb anticipació. Afegí que no s'evidenciava el desig d'activar els treballs de la conferència fent una exposició històrica quan hi havia la possibilitat d'entrar tot seguit en l'examen de les opinions expressades pels aliats.

I s'aixecà la sessió per a continuar la discussió l'endemà.

Els interessos grecs a Constant noble

Constantinoble, 16. — Ha estat suprimit l'alt comissariat grec. Amb aquest motiu la protecció dels interessos hel·lènics han estat confiats al representant d'Espanya.—Havas.

Detencions a Ucraïna

Conpenhagen, 16. — Telegrafien de Rússia que els diaris anuncien la detenció a Ucraïna de 500 persones, entre elles gran nombre d'oficials. Els detinguts són acusats de participació en un complot terrorista contra els caps comunistes.—Havas.

Es assassinat a Varsòvia, Gabriel Narutowicz

Varsòvia, 16. — El president de la República polonesa, Gabriel Narutowicz, ha estat assassinat.—Havas.

Varsòvia, 16. — El president de la República, senyor Narutowicz, qui havia pres possessió ahir del càrrec de cap de l'Estat, ha estat assassinat mentre visitava una exposició d'art.—Havas.

Varsòvia, 16. — Vet ací com s'ha esdevingut l'atemptat del qual ha estat víctima el president de la República.

Quan aquest entrava al saló de l'Exposició de pintures, acompanyat per un ajudant de camp, dos ministres i el president de l'Associació de Pintors, un individu qui es trobava barrejat amb el públic, engegà tres trets de revòlver contra el president, just al moment en què aquest estava girat d'esquena al seu agressor.

El president de la República caigué a terra, morint pocs segons després. L'assassí intentà fer-se escapar, però fou detingut immediatament per les persones que voltejaven la víctima.

L'agressor, que es anomena Wiesniadlonsky, és artista pintor, de 52 anys d'edat, i està afiliat al partit nacional democràtic.—Havas.

Varsòvia, 16. — Pocs moments després de l'atemptat perpetrat contra la persona del president de la República, es reuní el Consell de ministres, per a determinar, després d'un detingut examen, la situació creada per la mort del president.

Signora encara la determinació presa.

Als centres polítics es creu en la possibilitat que el senyor Pilsudski, qui com se sap, havia exercit fins ara fa pocs dies les funcions de president de la República, serà l'encarregat de constituir un nou Govern.

Segons un rumor que circula, es molt versemblant que se li atorguin poders dictatorials.

A tenor dels principis pertinents de la Constitució de l'Estat, és el president del Parlament (en l'actualitat el senyor Ratay) qui ha d'exercir provisionalment les funcions de president de la República i ha de convocar, tan aviat com sigui possible, a una reunió extraordinària de l'Assemblea Nacional, a fi que aquesta escullís el successor del president mort.—Havas.

Varsòvia, 16. — L'opinió pública es mostra indignada contra l'atemptat comès en la persona del nou President de la República.

Han protestat també davant el Govern polonès els representants de tots els partits polítics.

L'opinió general és que es tracta d'un acte de caràcter purament individual.—Havas.

El president de la República polaca M. Gabriel Narutowicz, el qual fou elegit fa vuit dies i que abans d'ahir havia jurat, va néixer en 1865 a Pelze. cursà a les Universitats de Petrograd i de Zuric, obtenint el títol d'enginyer. A Suïssa, França i Espanya havia realitzat importants treballs. S'havia especialitzat en la utilització de forces hidràuliques en la qual cosa adquirí notorietat. Ha estat dues vegades ministre de Treballs públics. Fou delegat a la Conferència de Gènova. Des del ministeri d'Estat col·labora amb els aliats. Suava havia fet aquesta declaració: «Polònia, abans que tot, es mantindrà fidel als compromisos contractats amb França i amb Romania i es conformarà amb el que estipuli la Comissió del desarme de la Societat de Nacions».

L'ajut financer dels nordamericans

Nova York, 16. — Sembla tenir-se per cert que la Conferència celebrada pel financer senyor Morgan amb el secretari d'Estat senyor Hughes versa sobre la possibilitat d'un important emprèstit internacional, sempre que França consenti en un arranjament de la qüestió de les reparacions.

Es diu que aquest emprèstit serà de mil milions de dòlars.—Havas.

Washington, 16. — Ahir celebrà

Consell el Gabinet, sota la presidència d'Harding. S'estudia la qüestió de les reparacions amb tota amplitud i el relatiu a un anticip internacional a Alemanya que li permeti refer les seves finances. — Havas.

Nova York, 16. — El corresponent a Washington de la «Consolidated Association», senyor Lawrence, les informacions del qual són generalment autoritzades, comunica que el Govern dels Estats Units anul·larà els interessos dels deutes aliats per determinar nombre d'anys o potser del tot, segons l'esforç que els deutors facin per a pagar.

Aquesta decisió està fundada amb la condició que els aliats es posin d'acord en què que es refereix a la fixació del total de la suma deguda per Alemanya, en concepte de reparacions. Aquest total, segons els càlculs més aproximats, és de dotze mil milions de dòlars, i podria fixar-se el seu pagament en anualitats de cinc cents milions.

Els banquers americans participarien en l'emprestit europeu, que facilitaria a Alemanya consolidar les seves finances. — Havas.

París, 16. — Telegrafien de Washington al «New York Herald», anunciant que amb data propera arribarà a poder dels Govern aliats una nota dels Estats Units.

Als cirkels ben informats s'assegura que en la dita nota, el Govern americà suggereix la idea de concedir un anticip de sis mil milions de marcs a Alemanya, per mitjà d'un emprèstit. En aquest cas, Alemanya, per a rescabalar-se del total d'aquesta suma podria comprometre's amb els Estats Units i altres països que prenguessin part en l'operació a adquirir primeres matèries i articles manufacturats.

Aquest avenç quedaria de totes maneres garantit amb els béns alemanys aduats les Duanes i les col·lites esdevinidores.

França i Bèlgica haurien d'acceptar la renúncia a la hipoteca que tenen actualment sobre Alemanya i d'aquest crèdit de sis mil milions no se'n destinaria gens als pagaments a França i Bèlgica, en concepte de reparacions, però s'obligaria a Alemanya a pagar als seus creditors en cadascun dels venciments del seu deute.

Alemanya beneficiaria, per altra part, d'un termini de deu anys per al reemborsament de les sumes anticipades. — Havas.

Washington, 16. — Després del Consell de ministres celebrat ahir s'ha declarat als cirkels i a la Casa Blanca que el Govern americà considera la situació econòmica d'Europa susceptible de merèixer un seriós examen.

Amb tot, afegeixen, no és convenient a l'hora present, fer declaracions públiques sobre l'assumpte. — Havas.

París, 16. — «Le Temps» diu que els cirkels de Londres es mostren força escèptics pel que toca a la intenció dels Estats Units de pendre la iniciativa en l'emprestit a favor d'Alemanya.

Als dits cirkels es creu també que es tracta d'una maniobra deguda a la influència alemanya en els Estats Units. — Havas.

Washington, 16. — Un grup de banquers nord-americans, els representants dels quals han consultat amb el President Harding i el secretari senyor Hughes, ha adoptat un pla definitiu tendent a l'emissió d'un emprèstit de mil cinc cents milions de dòlars a favor d'Alemanya. — Havas.

Una nova Conferència a Washington?

Londres, 16. — Segons els diaris de Washington, als cirkels polítics susceptibles d'estar ben informats, s'assegura que els Estats Units faran aviat, a propòsit de la situació europea una gestió que podria donar per resultat la convocatòria d'una Conferència mundial a Washington. — Havas.

Vot de confiança en el Govern francès

París, 16. — Cambra dels Diputats. La discussió sobre la conferència de Londres acaba per una ordre del dia de confiança pura i simple demanada pel Govern. La dita ordre del dia fou adoptada per 512 vots contra 76. — Havas.

Missatge del Rei d'Anglaterra

Londres, 16. — El Rei, en un discurs pronunciat sobre la pròrroga del Parlament, ha al·ludit a la Conferència de Lausana i a les negociacions de Londres, declarant que

les dificultats amb que topa per a restablir l'estabilitat econòmica a Europa únicament podrien resol·lre's mitjançant paciència i sincera cooperació de les nacions a les quals més atany l'estabilitat esmentada. — Havas.

Crisi ministerial a Hongria

Budapest, 16. — Ha dimisit el ministre de Negocis estrangers senyor Banffy. Interinament s'ha encarregat de la cartera el ministre de Justícia, senyor Daruvar. — Havas.

La qüestió del Patriarcat de Constantinoble

Lausana, 16. — La subcomissió d'intercanvi de poblacions ha continuat les seves deliberacions sobre l'allunyament de Constantinoble del patriarcat ecumènic, allunyament que, com se sap, exigeixen els turcs.

Aquest assumpte ha pres un nou caient, perquè els Estats Units hi han intervingut, protestant contra la pretensió formulada per la delegació otomana.

Els representants nord-americans de la conferència han presentat a aquesta una nota en la qual, després de posar de manifest la viva protesta formulada per tot el poble nord-americà contra la demanda turca, declaren que volen fer-se ressò de tal protesta davant la conferència i declaren que seria injust insistir per més temps en aquesta pretensió car el patriarcat ecumènic no és una institució establerta a la capital turca pels estrangers, sinó pels propis turcs.

Per altra part, la delegació turca ha tornat a manifestar avui que l'allunyament del patriarcat ecumènic de la ciutat de Constantinoble constitueix per a Turquia una ineludible necessitat, així com per a la comunitat interessada. — Havas.

Lausana, 16. — El delegat nord-americà senyor Child ha dirigit a la Conferència una nota dient que el Govern americà s'oposarà formalment a l'expulsió de Constantinoble del Patriarcat ecumènic. — Havas.

Pels armenis

Lausana, 16. — Un grup d'intel·lectuals francesos s'ha dirigit a la conferència en protesta contra la sort actual dels armenis. — Havas.

Patxix forma gabinet

París, 16. — Comuniquen de Belgrad que altra volta ha estat encarregada al senyor Patxix la formació del Gabinet. — Havas.

Foc a un vaixell ianqui

Los Angeles, 16. — El vapor «Chicago Maru», amb una càrrega que s'avalua en uns 750 mil dòlars, ha sofert foc a bord.

Els passatgers han pogut ésser oportunament desembarcats. — Havas.

L'ajut a l'Austria

Ginebra, 16. — El burgmestre de Rotterdam, seyor Zimmermann, ha acceptat l'alt comissariat de la Societat de Nacions a Viena per a la execució d'un pla de reconstrucció financer a Austria.

El senyor Zimmermann comença d'exercir el càrrec avui. — Havas.

Pel Nadal dels russos

Ginebra, 16. — Amb motiu de la proximitat de les festes de Nadal, el servei de paquets a càrrec de l'Acció Nansen, comunica que s'han rebut nombrosos paquets adreçats als necessitats russos. — Havas.

Harding cap a Londres

París, 16. — L'ambaixador d'Anglaterra a París, Lord Harding, ha sortit d'aquesta capital, amb direcció a Londres, avui a la tarda.

Abans de marxar a la capital d'Anglaterra, fou saludat per l'ambaixador d'Espanya a París, senyor Quiñones de León. — Havas.

Les reparacions

París, 16. — La Comissió de Reparacions ha rebut la quantitat de 32 milions 87.564 marcs or que li ha lliurat la Kriegerlasten Kommission, representant el venciment de 15 desembre actual, ajustant-se al termini mensual destinat a extinguir la prioritat belga. — Havas.

La pau greco-turca

Lausana, 16. — El representant de l'Agència Havas creu saber que els delegats de les potències a la Conferèn-

cia estan redactant la els preliminars de la pau, que seran sotmesos a la signatura de Turquia i de Grècia. — Havas.

El deute alemany

Berlín, 16. — El Deute flotant és, en l'actualitat, de 965.000.000 — Havas.

Les eleccions municipals de Milà

Roma. — Els resultats de les eleccions municipals de Milà han donat 82.848 vots al bloc dels partits nacionals i 61.961 als partits socialista i comunista. Aquests resultats han sorpres inclòs als més optimistes.

Es la primera vegada després del ministeri Mussolini que s'ha aplicat el sufragi universal. Milà, des de feia molt de temps, era la ciutatella del socialisme i la majoria del Municipi feia anys que estava a les seves mans. En les dues darreres eleccions legislatives fetes per escrutini de llista i proporcional, la majoria socialista sobre els altres partits era aclaparadora.

En canvi ara la situació ha canviat, tenint present que tots els partits governamentals s'han presentat units. En canvi els socialistes presentaven tres llistes diferents que han recollit 20.000 vots menys que el bloc. Com que el nombre de votants no ha augmentat molt, aquest 20.000 vots han passat en molta part del socialisme al bloc. Ha votat un 70 per 100 del cens.

Als centres polítics es fan pronòstics sobre les eleccions generals tenint en compte el resultat de Milà.

Gran Teatre del Liceu

La «Tosca» d'anit passada

No és d'estranyar que ahir nit es vetés la gran sala del Liceu plena a vessar veient-se acoblats en un mateix castell els noms prestigiosos de l'eminent sopran Poli-Randaccio, del famós tenor Lázaro i del notable baríton rus Zalesky.

La «Tosca» de Puccini, sota la direcció del mestre Padovani, obtingué una interpretació brillant estrofant-se cada artista en interpretar dignament el seu paper per a sostenir els prestigis que tots ells tenen ben guanyats.

La senyora Poli-Randaccio sapigué donar una gran intensitat al seu paper treient de la petita música de Puccini tot el partit possible. El senyor Zalesky continuà mostrant-se un actor extraordinari al personatge del malvat Scarpia; i l'assíma que la seva veu sigui tan desigual i que a continuació d'unes frases excel·lents cantades amb bon timbre i clara dicció se'n trobin d'altres on l'engoliment de la veu és evident.

El senyor Lázaro tingué ahir una bona nit i cantà bé el seu paper de Mario; aduoc fcu tots els possibles per a posar-se com a actor a l'altura dels seus companys. El públic, en una formidable ovació, d'aquelles en les quals es crida i es vocifera, li obligà a bisar la sentimental romança del darrer acte.

Llàstima que tan excel·lents cantants i artistes no emprin llur talent en obres d'una més positiva valor musical i artística. «Tosca» és un melodrama esgarriat amb la música, més fresca i ramplona que es pugui imaginar.

Per a la represa d'aquesta obra s'estrenà ahir un decorat nou que no té res de notable.

El mestre Padovani dirigí l'orquestra amb passió i entusiasme. El públic estigué molt just en la seva manera d'apreciar el treball dels artistes. — J. Ll.

Els esports

R. MOTO CLUB DE CATALUNYA. — VII PROVA PER EQUIPS

El passat dilluns, va tenir lloc al R. Moto Club de Catalunya el sorteig per a l'ordre de sortida dels 14 equips inscrits per a aquesta carrera, que tindrà lloc demà, diumenge. El resultat fou el següent:

Equips de categoria, 35 quilòmetres per hora

Número 1. Equip blanc negre: M. Arató, J. DeDu, E. Atmella i J. Gómez.

Número 4. Equip kaki: E. Pund-sack, N. Masó, Pere Estela i J. Rovira.

Número 3. Equip blau blanc: X. X., J. M. Cardelus, X. X. i J. B. R.

Número 14. Equip blanc-verd: J. Brocà, E. Ausió, B. Roca i E. Cardelus.

Equips de categoria, 40 quilòmetres per hora

Número 2. Equip blanc: M. Teixidor, J. Teixidor, X. X. i A. Plana.

Número 6. Equip verd: A. Gastón, M. Bigorra, P. Estalella i J. Andreu.

Número 8. Equip morat: B. Codina, A. Armangué, P. R. i P. Sagnier.

Número 10. Equip roig negre: V. Melero, Nel·li, A. Renom i L. Rodas.

Número 12. Equip vermell verd: J. Ribas, F. Barriolomé, Botim i M. Cabús.

Número 5. Equip roig blanc: I. Macaya, P. Prats, P. Pi i Tellav.

Número 7. Equip blau: A. Armengol, J. Rexachs, F. Serfà i R. Albó.

Número 9. Equip roig: R. Escalé, V. Carrion, A. Portabella i A. L. Elizalde.

Número 11. Equip groc: J. Riva, A. Sedó, X. X. i S. Bosch.

Número 13. Equip blau-groc: X. X., P. Camats, J. M. Vidal i X. X.

Han quedat últimes l'otes les condicions per les quals es registrarà aquesta prova, la qual se celebrarà avui.

La sortida del primer concursant de la categoria de 35 quilòmetres per hora tindrà lloc a les set del matí, i de minut en minut els restants de la seva mateixa categoria. La dels concursants de 40 quilòmetres per hora es farà a les 7.30 i de minut en minut als altres.

Pel que fa referència al Figaró, lloc d'arribada del matí, on es dinarà, a l'Hotel Congost de la dita localitat, la sortida tindrà lloc a les 2.15, per al primer concursant de 35 quilòmetres per hora, fent-ho a continuació els restants concursants, sense establir interval entre les dues categories.

L'arribada estarà establerta al flet de Sant Martí, a la carretera de Mataró, devent els concursants fer els cinc quilòmetres 100 metres que hi ha des del dit punt fins al R. Moto Club de Catalunya, a una velocitat moderada, havent, a la seva arribada, a l'estatge social, de posar la firma en la fulla corresponent.

Divendres es reüní la comissió d'aquesta prova, que celebrarà el Reial Moto Club de Catalunya avui, i es va procedir a l'examen dels equips que han de participar en la mateixa, havent-se aprovat alguns canvis proposats pels respectius capitans, d'acord amb la comissió de referència.

La sortida a Barcelona (R. M. C. C.) anirà a càrrec de don Josep R. Carles, que actuarà de jutge.

De jutge d'arribada i sortida del Figaró actuarà don Ernest Antonietti i l'arribada al flet de Sant Martí anirà a càrrec de don Pau Llorens, auxiliat pel cronometrador oficial del R. M. C. C. don Andreu Rodríguez.

L'arribada a Barcelona del primer concursant serà pròximament a les quatre de la tarda, essent segur que, com de costum, l'estatge del R. Moto Club de Catalunya es veurà concorregutíssim a l'arribada dels concursants, els quals hauran de posar-se a les ordres de don Francesc Torres per a la firma de la fulla corresponent.

Musicals

Heu's aquí el programa que executarà el notabilíssim pianista alemany Eduard Erdmann en son concert d'avui a la tarda al Palau de la Música Catalana.

I. — Sonata en si bemoll major (Cantabile). — Amoroso. — Allegro assai). J. Gottfried Echarodt (1837-1864).

— Sonata en si bemoll major (Allegro vivace). — Scherzo. Allegro non troppo. Andante quasi allegretto. — Allegro moderato). J. Mendelssohn-Bartholdy.

Sis peces de «L'Arbre de Nadal» (a) Psaltes. b) Els pastors a Betlem. c) Schrezo. (S'encén l'arbre de Nadal). d) Cançó de bressol. e) Antiga Nadal provençal. f) Campanes cap al tard). Franz Liszt. — Polonesa en si bemoll major, po. 21, Scriabin. — Un merlot, Heinz Tieszen. — Un pardal en la mà d'Eduard Erdmann, Heinz Tieszen; El festí d'Isop, Ch. V. Alkan.

III. — Quadros d'una exposició (Passeig (Introducció). — I. Gnomes.

(Passeig). — II. El velló castell. (Passeig). — III. Tuileries. — IV. By-die. (Passeig). — V. Dansa de pollets en llurs ciosques. — VI. Samuel Goldenberg i Schmuile. (Passeig). — VII. El mercat de Limoges. — VIII. Calacombes (con mortuís en lingua morta). — IX. La cabana damunt de potes de gallina. — X. La porta dels Bohatyr de Kief. M. Mussorgski.

La Congregació de la Immaculada i Sant Lluís Gonçaga (carrer de Casp), fa saber que el concert del violoncellista Santiago Torrents, congregant, que havia de tenir lloc avui, ha estat ajornat fins al propi gener.

La crisi vitícola

Cap a Requena i Utiel han sortit aquest matí, en l'express de València, els senyors En Francesc Santacana i En Josep Mari, president i secretari respectivament de la Conferència gricola «Unió de Vinyaters de Catalunya», invitats a l'efecte per organitzacions agràries de la dita regió, a fi de pendre part a les assemblees que tindran lloc en les expressades localitats, per a tractar de l'actual crisi que sofreix la viticultura.

Necrològica

Ha mort el jutge de primera instància i instructor del districte de l'Hospital, En Pere Rico Orduña.

La nova ha causat sentiment en els jutjats, puix el senyor Rico era persona de rellevants dots, afable i de tracte afectuós.

A. C. S.

Arxius, Museus i Biblioteques

Provincial Arqueològic. — Obert de les onze del matí a la una de la tarda: Capella de Santa Agata. Plaça del Rei.

De la una de la tarda i de les quatre a les set de la tarda: Casa de la Ciutat.

Museu Pedagògic de Ciències Naturals de L. Soler Pujol. — Plaça Real, número 10.

— Especial de Patologia Vegetal del Consell de Foment. (Aragó, número 287, principal). Públic. Tots els dies feiners, de deu a una i de quatre a ment també es pot visitar els dies festius.

— Del Consell de Foment. (Aragó, número 287, principal). Agricultura, Indústria, Comerç i Patologia vegetal. Pública. Tots els dies feiners, de deu a una i de quatre a sis del a tarda, els diumenges.

Especial de Mineralogia, Petrografia, Paleontologia i Conquillologia, de la Societat de Ciències Naturals «Club Muntanyenc», Princesa, 14, primer. — Obert d'onze a una i de cinc a set de la tarda.

— Arquitectura: Escola d'Arquitectura. — Segon pis de la Universitat.

— D'Història Natural de la Universitat: Edifici de la Universitat.

Artístic i Arqueològic de Barcelona. — Obert de les nou del matí a la una de la tarda, i de les tres fins a Municipal: Obert de les deu del matí.

De la Catedral: Plaça de la Catedral.

De la Corona d'Aragó: Carrer dels Comtes de Barcelona.

De la Universitat: Edifici de la Universitat.

Centre Excursionista de Catalunya (carrer del Paradís). — Oberta de sis de la tarda a dos quarts de nou del vespre.

Biblioteca del Consell de Pedagogia. — Urgell, 187. — Oberta, de 10 a 1 del matí, i de 4 a 7 de la tarda.

Els diumenges, de 11 a 1 del matí. Aquesta Biblioteca és circulant.

Episcopal: Palau Episcopal. D'onze a una del matí.

De la Museu Artístic (especial de Art): Oberta de les deu del matí a la una de la tarda. Museu Arqueològic: Palau Reial del Parc.

Biblioteca de l'Escola Elemental del Treball (Urgell, 187, Casa Batlló). — Especialitat en obres d'ensenyament tècnic per a obrers. Oberta tots els dies feiners, de sis a vuit des vespre.

De l'Associació de la Premsa D'aria (Canuda, 13): De sis a nou del vespre.

Biblioteca de la Cambra de Comerç i Navegació. — Oberta els dies feiners, de dos quarts de deu a una, i de dos quarts de quatre a vuit; els diumenges, de deu a una.

De Protocol: Notariat, 1.

El Veu de Catalunya

DIARI NACIONALISTA CATALÀ D'AVISOS I NOTÍCIES

Diumenge, 17 de desembre de 1922

Les responsabilitats

EN el debat amb què es tancaren les darreres Corts espanyoles, discutint el tema de les responsabilitats pel desastre d'Annual, els liberals usaren sovint el mot «comèdia», dirigint-se al conservadors, i aquests acusaren repetidament a aquells de «farsants!». I els fets, precipitant-se, vingueren a donar la raó als uns i als altres. Els conservadors sols pensaven en la unitat del partit i en la qüestió del cabdillatge, els liberals sols aspiraven a què els desembarassessin el camí per a ocupar el poder. La qüestió de les responsabilitats era el ferro roent a què s'agafaven els uns, era l'escambell a què s'enfilaven els altres, era sols un pretext per tots ells... Farsa i comèdia! I què han de voler que s'exigeixin responsabilitats, tota aquella gent!

Jo he llegit els llargs extractes publicats de l'expedient Picasso; jo he llegit les acusacions llançades al Congrés i jo vos asseguro que no m'han produït cap efecte de novetat. El que esdevingué a l'Àfrica l'any passat no és ni més gros ni més vergonyós que el que havia esdevingut a la mateixa Àfrica abans i el que hi ha esdevingut després; no és ni més gros ni més vergonyós que el que esdevingué quan la guerra amb els Estats Units; no és ni més gros ni més vergonyós que el que ha vingut succeint ja fa més de tres segles, durant els quals totes les empreses militars d'Espanya s'han caracteritzat per una manca absoluta de previsió i de direcció i per una administració detestable i per uns resultats que no mereixen altre nom que el de desastres.

Es que no recordem ja que durant el segle XIX Espanya estigué en contínua guerra i perdé 13 milions i mig de quilòmetres quadrats de territori, o sia vint-i-set vegades el de la Península?

Es que no recordem ja la gesta famosa d'aquella escuadra de l'almirall Cervera, que anava a guerrear sense carbó i sense municions i el contacte de la qual amb l'enemic, no fou sinó un esclai per aquest, que en pocs moments, com si tractés amb nits de fira, deixà convertit allò que abans eren vaixells en un munt de ferros llançats a la platja?

Es que hem oblidat allò de l'Escuadra Invencible, que als pocs dies de navegar havia acabat l'aigua que duia per tres mesos i es trobava amb tots els queviures podrits, i que fou presa de tal pànic, a la sola vista de l'escuadra anglesa, que, fugitiva i desbandada, anà a perdre's a les mars del Nord?

Es que no recordem com trobà l'exèrcit espanyol de Flandes En Requesens, quan anà allí per a veure de posar remei als enormes desastres soferts pel duc d'Alba, amb els soldats morint de fam i de fred, sense municions, sense queviures, i divent-se grans quantitats a tothom?

«Oh! — diuen alguns —; és que ara no sols hi ha hagut la desorganització més espantosa i la imprevisió més culpable, sinó que hi ha hagut una por general, la fugida davant de l'enemic.» (També hi era abans: «Pareia que caminava la armada solament a salvament» — diu Cabrera de Córdoba, parlant de la Invencible — «o a la huida», afegeix Fernández Duro. I l'almirall, des del seu vaixell, anava cridant gallines als dels altres vaixells.

«Oh! — diuen altres —; és que ara, ultra tot això, hi ha hagut immoralitats enormes.» També hi eren abans. En la carta que Requesens escrivia a Felip II li deia: «sin contar lo que cuesta la negociación y portes, se puede considerar lo que hurtan los capitanes y sus oficiales y aun los de Hacienda».

I no sols han estat en l'aspecte militar els desastres; han estat també en tots els altres aspectes.

Cal exigir la responsabilitat als culpables de què en una acció militar hi haguessin deu mil morts, sí; però se n'ha d'exigir també als culpables de què cada any morin 200.000 criatures de malalties evitables i de manca de nodriment. I als culpables de què a Espanya hi hagi encara milers de leprosos. I als culpables de què cada any hagin d'emigrar 150.000 espanyols per no poder menjar. I als culpables de què el seixanta per cent dels habitants d'Espanya no sàpiga llegir ni escriure. I als culpables de què hi hagi tants i tants pobles sense carretera i sense metge. I als culpables de que no hi hagi carrils, ni telèfons, ni canals de regar, ni ports ben habilitats. I als culpables de què la major part dels hospitals i dels hospicis i de les incloses siguin una vergonya per un poble civilitzat. I als culpables de què sigui a Espanya

poc menys que desconeguda l'ensenyança tècnica i professional, únic utilatge amb què avui es pot armar la joventut per a les lluites per la vida. I als culpables de què a Espanya, malgrat estar tot per fer, hi hagi un deute immens, colossal, que, com feixuga llosa de plom, pesa sobre l'economia del país...

Per articles i per llibres que s'escriuin, per discursos que es pronuncin i per manifestacions que s'organitzin, no cal esperar que les responsabilitats es facin efectives, perquè això sols pot venir quan hi hagi un sincer propòsit d'esmena que no es veu per enlloc — quan es canviï la manera de ser de tota aquella política, millor diríem, d'aquella raça.

Com volem que voti una condemna pels culpables d'aquell desastre un Parlament, de majoria liberal o conservadora, del qual en formen part els professors que tenen la classe abandonada i els que fan de la càtedra un escandalós negoci de venda de llibres i els magistrats incompetents i els prevaricadors i els funcionaris venals i els ineptes i aquella turba immensa d'ex-governadors que han fet arribar fins als més apartats recons d'Espanya, totes les arts baixes d'aquella política vergonyosa i immoral, i tots els alts personatges que han format part dels governs que han presidit desastres com el d'Annual, i els fills i els gendres i els nebots i els secretaris de tots aquells personatges?

Es tota una administració, és tota una organització, és tota una política el que cal condemnar. Dintre d'ella tot és igualment podrit, tot és igualment culpable. La seva història és un seguit d'inèpcies, de derrotes, de vergonyes i de desmembracions.

Sols tenim dret a parlar de responsabilitats els que n'hem estat les constants víctimes d'aquell sistema, els que hem vist com tota aquella organització, a l'hora que anava de desastre en desastre, ens tenia dominats i junyits al seu carro i impedia el lliure desenvolupament de les nostres activitats i el govern del nostre poble; sols tenim dret a parlar alt els que n'hem protestat sempre, de tot aquell sistema, els que mai hi hem consentit, els que no hem tapat les vergonyes anteriors al crit de Viva España!...

J. VALLES I PUJALS.

BALANÇ POLÍTIC

De Madrid estant

I III

Universitat. Millán. — Els fets són ben coneguts de tothom. Una vaga d'estudiants fou emparada i defensada pel claustre universitari que, unit—potser per primera volta—n'clamà dels poders públics, juntament amb l'estament escolar, una sèrie de mesures, que no es reduïen pas a la destitució d'En Millán de Priego, sinó que incloïen el problema efívic de la policia amb més extensió i es referien a positives fermances exigides perquè en l'esdevenidor no poguessin repetir-se casos tan lamentables com els que havien provocat la vaga i l'actitud del claustre.

Clausurada la Universitat, solidaritzat, en apariència, el Govern conservador amb el director general d'Ordre Públic, no obtingudes ni promeses cap de les coses que es demanaven, la protesta i l'actitud dels estudiants i dels catedràtics seguien essent enèrgiques i totals. El problema sembla que no es resolli, perquè d'una vegada, alumnes i claustre, estaven decidits, mitjançant l'assoliment de què que demanaven, no sols a obtenir la sanció dels fets passats, sinó l'evitació per a l'esdevenidor de fets semblants.

En aquesta situació les coses, es planteja i resolgué la crisi. En canviar la significació del Govern, En Millán de Priego va presentar la dimissió, que li fou admesa. I, l'endemà mateix, sense altra mesura presa, sense que la «dimissió» (natural en canviar la situació política) no pas la «dimitució» d'En Millán, anés acompanyada de cap fermança presa, en satisfacció del lloable esperit previsor del claustre universitari, per a impossibilitar fets com el que havia provocat la seva protesta, es va acordar donar per acabada la vaga, i es va donar per satisfeta la Universitat, sense haver reeixit, ni mitjanament esperancada en cap de les altres coses — al cap i a la fi, les substancials — de les que, a part la destitució d'En Millán de Priego, havia demanat. És a dir, sense ni haver estat degudament jutjats els fets esdevinguts, ni haver-se desfet cap de les coses que els fan possible en l'esdevenidor.

Volem fer ressaltar la inversemblant manca de lògica d'aquesta actitud, realment sorprenent, en tractar-se d'homes de ciència que, tant uer mandrosa comoditat d'adjectivació, com per convenciment, voldríem anomenar doctes.

Però, abans de seguir, volem fer present, a l'ensenyar que el nostre desig de què consti que no ens mou cap sollicitant propòsit d'il·lícites passions ni bullangues, que si l'actitud presa obreix a un marge de confiança atorgat al ministre, al seu esperit i al seu talent, no hi tenim res que dir, perquè molta és la que hi posem nosaltres en la il·lustre personalitat d'En Salvatella, capaç de reeixir de més alts i complicats afers. No, no es tracta d'això. Si hem retret aquella actitud del claustre i aquesta farsa de donar per apaivagat un afer com el de la Universitat, és pel que puguin tenir, i tenen amb tota certesa, de símptomes per a judicar la psicologia del poble espanyol.

S'arrelen en aquests símptomes, i en aquesta psicologia perills, que avui han de preocupar més fonamentalment que mai.

Si un afer tan enverinat i ferm com el de la protesta universitària, tan concretament plantejat, tan clarament limitat, s'ha acabat en una senzilla incidència, que no representa cap veritable solució, no es corre el perill que de la mateixa farsa s'acabin altres, encara més greus i transcendents, però més difusos, menys concrets, no tan clarament limitats? Aquesta és la qüestió. Qualsevol dia un polític dels avui assenyalats com a responsables, es retira de la política i això pot ésser ocasió per a donar per acabat el problema de les responsabilitats. Pensem que no sera això una sanció i que, malament ho fos i s'aconseguissin totes, no resta pas reduir a les sancions el problema de les responsabilitats.

No obstant, tampoc era solució del problema plantejat entre la Universitat, el règim polític, la destitució d'En Millán de Priego, i ha bastat la seva dimissió per a donar-lo per clos. Ara, demés, vénen les vacances de Nadal. I en aquell altre pro-

Les Idees i les Imatges

MODESTIA I DANDISME

... De totes maneres, si no us possible comportar-vos amb vera modestia, cristianament parlant, sigueu almenys modestos per elegància.

El dandisme a base d'urc fantàstic, d'enginy cruel i de l'úrica impertinència, els Brummel i els Wilde — (per a no esmentar sinó dos casos representatius) — n'esgotaren tots els recursos d'esperit i tots els trucs d'indumentària.

Un dandisme de la modestia ens apar, en canvi, molt més complex, molt més difícil, i, per tant, molt més refinat.

Altament, aquest darrer dandisme resultaria, ara com ara, molt més inèdit.

I no cal dir la importància dandística d'aquest detall.

JOSEP MARIA JUNOY

La Fira de Mostres

Es comunica oficialment a la Direcció de la Fira Oficial de Mostres de Barcelona, que la República Argentina pendrà part en la pròxima Manifestació, així com també és possible que les Repúbliques de Bolívia i de Colòmbia, com els Estats Units de Mèxic, tinguin instal·lacions de llurs primers productes manufacturats, amb nombroses delegacions de comerciants que aprofiten el Primer Congrés de Cambres de Comerç espanyoles a Ultramar per a tractar de realitzar definitivament contractes de compra-venda entre Espanya i aquelles il·lunyanes Repúbliques. A les oficines de la Fira hi ha lletres per a coneixement dels industrials.

Pel Comitè organitzador del Congrés de Cambres de Comerç ha estat designat don Frederic Barceló, director de la Fira, per a desenvolupar l'estudi sobre el principal tema del Període Preparatori que és: «Organització de les Cambres de Comerç Espanyoles a Ultramar amb relació als serveis de Fires de Mostres Espanyoles i Americanes».

blema no mancaren pas «las imperiosas vacaciones del estío».

Es comprén, ara, tota la transcendència d'aquest episodi «Universitat-Millán»?

Es de desitjar que no arribi a ésser un precedent.

L'exèrcit. — Resta en una situació que a tots cal tenir molt en compte. Co que passa amb les responsabilitats polítiques per força ha de repercutir en l'ànim dels militars. La justícia no pot ésser distinta per a ells. Cal no perdre l'equanimitat. Si l'exèrcit desitja que es depurin les responsabilitats, no pot avançar-se a què totes siguin sols dels militars.

Si no s'arrangen les coses, segons norma estricta d'equitat, sera arribat el temps en que, naturalment, tornaran a néixer, a constituir-se, a actuar, sigui com sigui, les Juntes de Defensa. I no sera això al pitjor, sinó que tindran raó. I els civils ens haurem de sentir militars.

Resum. — Comprén que aquest balanç és, potser, un xic incomplet. El llegidor sabrà fer-me'n dispensa, per tal com li estalviu qualque espectacle poc edificat.

Malgrat les seves deficiències, crec que el balanç establert, dona a bastament idea de la situació actual. Altra pretensió no tenia.

La mateixa circumstància de l'estat greu de les coses, de la rapidesa amb que es descabdellen poden ésser bones excuses per a mi.

El resum crec que pot fer-se fàcilment. No cal que jo m'hi detingui. M'estimo més girar full i deixar per a acabar el balanç, com a mal teneador de llibres, encara no avesat a la pràctica metòdica i minuciosa o — i això fins per què és encara més cert — com home que sent la basarda d'haver d'esbrinar la magnitud d'un dèficit massa gros.

Rafel MARQUINA

12-XII-22

Anglaterra i França

Segons comuniquen de Roma, el Sr. Mussolini ha donat compte al Consell de Ministres dels resultats obtinguts per la Conferència de Londres, respaldats, ara com ara, de caràcter negatiu, car l'única cosa en la qual coincidiren els aliats fou en rebutjar com a inacceptables les proposicions d'Almanya. I el Cap del feixisme i del govern italià ha afegit que ell no tornarà a Londres el 2 de gener si una prèvia preparació diplomàtica no fa possible l'acord interaliat.

Aquesta posició de Mussolini no pot sorprendre ningú, després de llegir el *memorandum* italià, que ja coneixen els lectors de LA VEU DE CATALUNYA. La prèvia preparació diplomàtica que demana Mussolini tendeix a aconseguir un acord definitiu entre França i Anglaterra. Car és evident que Mussolini i Bonar Law s'haurien entès perfectament a Londres, sense la intransigència de Poincaré en mantenir la tesi francesa de les garanties.

El vot de confiança en el govern que acaba d'aprovar la Cambra francesa i l'actitud de la majoria de la premsa de París demostren, però, que Poincaré interpreta autènticament l'opinió del seu país.

Dissonància per a la causa de la pacificació moral i de la restauració econòmica europea, les divergències entre Anglaterra i França superen les polèmiques i les incompatibilitats personals. Declaracions de polítics anglesos tan personalment addictes a la causa francesa, com Lord Grey o Lord Curzon, són comentades a París amb desconfiança i recels. Substituint Lloyd George per Bonar Law a la Presidència del Govern anglès, subsisteixen les mateixes causes de discòrdia entre els dos aliats principals de l'entesa. Els fets demostren que no era Lloyd George l'obstacle essencial a la continuïtat efectiva de l'entesa franco-britànica.

El que esdevé més alarmant i més simptomàtic és que aquesta discòrdia es produeix simultàniament a Londres i a Lausana.

Ara mateix, Lord Curzon, el gran amic de França, s'ha cregut obligat a advertir els turcs que si la Conferència de Lausana fracassava, i fracassava precisament per no poder ésser arranjat amb justícia l'afar de la protecció a les minories cristianes, els kemalistes tindrien en contra llur opinió i la consciència de tot el món civilitzat. El «Times», de Londres, qualifica la resposta d'Ismet Patxà com a «exceedingly unsatisfactory». El «Temps», de París, diu que Ismet Patxà «a répondu avec sagesse et fermeté». Aquesta divergència radical d'apreciació entre els dos grans diaris aliats, en aquest punt concret de la resposta d'Ismet Patxà, palesa de quina manera tan diferent reaccionen a París i a Londres davant una mateixa realitat.

El parèntesi obert a les converses de Londres inclou una incògnita gràvida de possibilitats oneroses. Els dies que falten per a reprendre aquelles converses són dies potser decisius en la història europea i en la història universal. Com ha insinuat tan oportunament Mussolini, si durant aquest parèntesi, Anglaterra i França no superen llurs diferències, el dia 2 de gener els aliats no tindran res a fer a Londres.

França es troba, doncs, davant un moment culminant, un moment decisiu de la seva vida. Si els seus governants i els seus estadistes venen la realitat clarament, la solució de la crisi de la pau serà difícil, però no impossible. Si s'entesten a mantenir punts de vista que ja no comparteix ningú a Europa ni a Amèrica, llur país haurà d'iniciar una marxa envers la foscor i la buidesa amb tots els perills que comporta sempre una política d'aventures.

Escrites les ratlles precedents arriben els telegrams que anuncien la imminència d'una nota dels Estats Units als aliats. Aquesta intervenció dels Estats Units en l'afar de les reparacions i dels deutes interaliats serà indubtablement molt beneficiosa per a la causa de la pau europea. No tenim encara detalls de la proposta dels Estats Units, però creiem que serà tan generosa i tan pràctica com demanen llur història i llurs antecedents, llurs conviccions i llurs interessos.

L'assassinat de Narutowicz

Quan escrivim ahir les paraules finals del comentari a l'elecció de Narutowicz, no podíem sospitar que tan aviat vinguessin els esdeveniments a donar-les una actualitat tan tràgica.

Gabriel Narutowicz, elegit suara primer President constitucional de la Polònia reconstituïda, ha sigut assassinat.

Baldament la primera notícia ens arribi sense cap detall completamentari, les circumstàncies que hi concorren fan témer que l'assassinat de Narutowicz no sigui el crim isolat d'un boig, sinó efecte llastimós i execrable de la passió política.

Notàvem ahir els desordres que esdevingueren a Varsòvia amb ocasió del jurament de Narutowicz a la Sejm. Aquells desordres, provocats pels estudiants «feixistes», partidaris de les dretes, produïren una vaga de vint-i-quatre hores, com a contraprotesta dels socialistes.

Els desordres de Varsòvia tingueren més importància del que semblava de bell antuvi. Hi resultaren quatre morts i vint-i-cinc ferits, entre aquests tres diputats socialistes. Els estudiants «feixistes» intentaren evitar que els diputats de les esquerres i de les minories nacionals entrassin a la Cambra. Ho aconseguiren en vint-i-sis casos. Vollen impedir l'acte del jurament de Narutowicz. El carruatge on anava el President hagué de passar al galop, entre barricades, mentre els estudiants «feixistes» i els que simpatitzaven amb ells, comptant-s'hi moltes dones, el bombardejaven amb boles de neu.

La causa de la indignació de les dretes contra Narutowicz era que havia estat elegit pels 186 vots dels grups d'esquerra i els 103 vots de les minories nacionals, jueus, alemanys i ucraïnians, contra els 227 vots purament polonesos de la coalició de dretes. Per no haver-se pogut entendre els grups de dreta amb els agraris de Witos, esdevien les minories nacionals les àrbitres de la situació política de Polònia. Això exasperava els patriotes exaltats. I aquesta deu haver sigut la causa de l'assassinat de Narutowicz.

Malament comença la nova història de Polònia.

JOAQUIM PELLICENA I CAMACHO

Impromptu

Un gest antipatriòtic

Els veïns del poble de «Los Pajos», província de Santander, han entaulat un litigi força curiós. Fa deu anys que l'Ajuntament del poble esmentat, va arrendar unes muntanyes del comú per a vedat de caça. En aquest vedat, no sols es fomenta la cria de perdius, conills i llebres, sinó que ha estat destinat a la caça major. Però, què caça major! Llegim la següent estadística: caps de bestiar cavall, morts per ossos, llops i altres animals feréstecs, 236; caps de bestiar boví, 505; caps de bestiar caprí i de llana, 1.216; estralls causats en les sembradures pels sanglars, 1.782 celemins de moroso, i 1.774 roves de patates, la qual cosa significa, en conjunt, tirant pel cap baix, una pèrdua de 235.301,70 pesetes.

De tant en tant, una enlairada personalitat, uns quants aristòcrates i prohoms van a «Los Pajos» pel gust d'afusellar algunes feres. Naturalment, que les maten sense perill i amb certa cura, en vistes a la reproducció. D'això es queixen els pagesos de Santander. Amb tot, 45 mil i «pico» de duros en deu anys no és pas una despesa massa exorbitant si reflexionem que d'animals salvatges i d'aristòcrates que els cacin no tothom pot tenir-ne. Cal pensar que si tota Espanya esdevingués un immens criador d'ossos, sanglars, llops i altres besties de presència, personatges com En Clemenceau no haurien tingut cap necessitat d'anar-se'n a la India. En definitiva, en la sudita estadística no hi trobem pas desgràcies personals que justifiquin el disgust del terrassà de «Los Pajos». Ni una sola criatura ha estat menjada.

Tampoc, direu, se la menja la llagosta i, no obstant, se'n fa un gran cas en les esferes oficials, se'n preocupen els diputats i ministres i es voten crèdits per exterminar-la.

Ah! Amics meus, té comparació possible un insecte prolífic amb un carnívor que es reproduïx gairebé amb la mateixa precària lentitud de l'home?

Heu's aquí la qüestió. Demés, tingueu present que tirar al vol a les llagostes i penjar-les al morral no és pas un plaer extraordinari.

La gent camperola de Santander voldrien que les llicències de caça els servissin per alguna cosa. Demanen la supressió absoluta dels vedats, és a dir, per set pesetes pretenen fer el que fa el rei de tant en quant, en companyia de cortesans i polítics.

Més modestia, companys. A un nom, caçador de tota la vida, amb un permís corresponent a cèdula de setena classe, a penes em deixen transitar per les cunetes del caminal i les riberes dels rios, on es troba una garça, ja és tot lo de Déu.

Aquí ningú és tan boig que pretengui, mitjançant un cartonet amb la signatura del senyor governador, escometre els ossos del Parc o de monsieur Brechters (mai prou alabats) a trets d'escopeta. Cert que els nostres ossos han rebut un venís de civilització, tenen seny de persona, mentre que si haguessin viscut a les muntanyes de l'Estat encara serien unes besties brutes, pagant el poble. Mes, altrament, serien feres espanyoles destinades, com els «toros» espanyols, a viure sense treballar i donar la sang quan l'hora sigui arribada de divertir algú.

I aquest aspecte «patriòtic» del litigi, no l'han sabut veure els camperols de Santander.

PRUDENCI BERTRANA

L'Exposició Internacional del Moble

Des del pròxim dia 21 la Ponència de la secció segona de l'Exposició Internacional del Moble i Decoració d'Interiors, presidida pel senyor En Santiago Marco, estarà constituïda tots els dijous, de quatre a sis de la tarda, per a procedir a l'examen de les peticions de stands i distribució dels mateixos, així com per a rebre els senyors industrials que desitgin pendre part a l'Exposició, als quals facilitarà la dita Ponència totes les informacions que sol·licitin relatives a les instal·lacions de la dita secció.

L'actuació de la Mancomunitat

LA «Comissió Mixta Executiva per a la Lluita Antipalúdica en el Baix Llobregat», en complir-se un any de la seva constitució, ha entès que era un deure inexcusable l'exposar d'una manera sòbria, encara que suficientment detallada, a l'Assemblea per la qual fou elegida, i en general a l'opinió pública interessada en la resolució del greu problema plantejat per la reviviscència del paludisme en el Baix Llobregat, el resultat dels seus treballs en pro del sanejament antipalúdic de l'esmentada regió.

L'Assemblea, que va tenir lloc a la Diputació de Barcelona el dia 19 de desembre de 1921, de la qual sortí elegida aquesta Comissió, fou motivada per un estat de justificada alarma dels habitants de la zona del Baix Llobregat, amb motiu d'una veritable epidèmia de paludisme, desenrotllada principalment en el terme municipal del Prat.

Tot el delta del Llobregat presenta condicions d'ambient palúdic que les tasques realitzades per a la intensificació dels conreus havien anat reduint, amb els anys, a una estreta faixa de mig quilòmetre, a la vorera del mar.

L'última epidèmia de paludisme fou pels anys de 1886 a 1890, coincidint amb unes plantacions d'arròs a la banda esquerra del Llobregat, que, després d'alteracions d'ordre públic, foren suprimides.

La dolorosa experiència obtinguda amb aquesta epidèmia va quedar inscrita en la consciència del poble amb l'expressió que el conreu de l'arròs produïa les febres palúdiques. Així no és d'estranyar que, tan aviat com es tingué notícia de la petició d'autoritzacions de «cotos» arrossers, instades per diversos senyors, es desperetés en el poble del Prat un vin recel de veure aparèixer novament el flagell de la malària.

Aquesta temença va tenir una expressió popular en diversos acords de l'Ajuntament del Prat i del de Barcelona, havent aquest, a proposta de la seva Comissió de Foment, protestat contra les esmentades concessions, i una altra de jurídica, per part de l'Associació de Propietaris de la Comarca del Prat de Llobregat, que succeïssim, acudí a les informacions prèvies, i fins, de vegades, entaulant recursos contra les esmentades concessions, fonamentant-se en raons i fets que d'una manera positiva les invaliden.

No obstant, i malgrat informes en contra del Consell de Foment de Barcelona, foren concedides les autoritzacions de «cotos» arrossers, i s'instaurà el conreu de la dita gramínia.

Ben aviat es pogué comprovar com era fonamentat el temer de veure aparèixer novament el paludisme. Començaren a manifestar-se casos de febres palúdiques entre els habitants de les masies més properes als camps d'arròs, i fou, aleshores, quan el «Servei de Sanitat» de la Mancomunitat de Catalunya, coneixedor de les condicions naturals de la zona del Baix Llobregat, va apresar-se a realitzar una enquesta per conèixer el veritable abast i importància de l'epidèmia que s'iniciava.

En possessió d'aquestes dades inicials, el «Servei de Sanitat», movent-se dintre dels límits en què li era possible actuar, es va proposar, per a l'any 1921, dues finalitats: Primera. Estudiar d'una manera detallada tots els factors que mantenien i havien determinat l'aparició de l'epidèmia palúdica. Segona. Contenir-la, i a ésser possible reduir-la, mitjançant un tractament racional de tots els malalts.

Aconseguí la cooperació, per a aquests objectes, dels conreadors d'arròs i de la «Comissió Executiva per al sanejament de comarques palúdiques», dependent del Ministeri de la Governació, així com el concurs de les autoritats i facultatius locals. Els resultats detallats de la campanya i dels estudis realitzats es poden veure en el llibre «Treballs del Servei de Sanitat, 1917 a 1921. I. Paludisme».

Augmentant el malestar per l'extensió que l'epidèmia anava adquirint i per l'amenaça que per altres poblacions, particularment Barcelona, representava la presència d'un focus palúdic confinant amb el seu terme municipal, fou convocada una Assemblea de Corporacions, Ajuntaments, representants i entitats afectades, que tingué lloc a la sala d'actes de la Diputació de Barcelona, el dia 19 de desembre de 1921, sota la presidència del conseller de la Mancomunitat, don Jaume Bofill i Matas.

Hi concorregueren representants de la Mancomunitat; dels Ajuntaments de Barcelona, Prat de Llobregat, Cornellà, Hospitalet, Sant Boi, Viladecans, Castelldefels i Gavà; els diputats a Corts i tots els «provincials» pels districtes afectats; l'Escola d'Aeronàutica Naval; el Sindicat del Canal de la Dreta del Llobregat; l'Associació de Propietaris de la Comarca del Prat de Llobregat; delegacions del Port Franc; de l'Atracció de Forasters de Barcelona, de l'Associació del Pòsit, etc., etc.

Els resultats aconseguits han estat esplèndids i si encara no s'ha arribat a una victòria definitiva és pels obstacles que a l'actuació de la Mancomunitat han oposat els organismes burocràtics del centralisme.

Aquesta actuació benefactora del Servei de Sanitat de la Mancomunitat demostra el que Catalunya podria fer en tots els ordres de la civilització, si tingués els mitjans i els instruments que demana i necessita.

I és evident que en aquesta actuació ningú no pot veure de bona fe cap perill per a res ni per a ningú sinó un benefici positiu per a tothom.

DARRERES INFORMACIONS

PENINSULA

L'ASSEMBLEA DE REPRESENTANTS I COMMISSIONISTES DE COMERÇ

Madrid, 17, 11'15 nit
A la Cambra de Comerç s'ha celebrat avui, al migdia, la segona sessió plenària de l'assemblea de representants i comissionistes de comerç.

Ha presidit la sessió el senyor Coll, i s'ha aprovat, rera una deliberació delinguda, la ponència de la secció d'Interessos generals, que el seu president, senyor Moran, defensà.

A la tarda s'ha celebrat la sessió de clausura, presidida pel subsecretari de Finances, don Leopold Palacios.

Obrint la sessió, s'han llegit les conclusions de l'assemblea, en les quals van compresos diversos extrems i que poden concretar-se així:

Reconeixement de la personalitat dels agents comercials en el Codi de Comerç i en el Reglament de la contribució industrial.

Concessió, pel ministeri del Treball, del corresponent títol a proposta de la Junta Sindical del Col·legi respectiu.

Creació del bitllet comercial a preu reduït.

Les restants conclusions es refereixen a les facilitats que han de donar-se a l'agent comercial per a la seva actuació i als requisits indispensables perquè els agents comercials puguin ésser considerats com a tals.

Les conclusions són aprovades per aclamació.

De seguida fa ús de la paraula el president de l'Assemblea, senyor Coll, qui dona les gràcies als assembleístes, per llur assistència, i al Govern, a la Cambra de Comerç, a la premsa en general, i en particular a la Premsa Associada de Barcelona, pel concurs que els han prestat donant publicitat a les deliberacions de l'Assemblea.

Després han pronunciat breus discursos, enllint l'actuació dels assembleístes i fent vots per la unió de tots els comissionistes de comerç, els senyors Molinero, de Saragossa; Pare López, de Cartagena; Prast i Malsanz.

El subsecretari de Finances fa el resum dels discursos, i promet, en nom del Govern, estudiar detalladament les conclusions per a veure la manera de donar satisfacció als anhels dels assembleístes, i acaba el seu discurs amb les paraules de ritual, donant per clausurada l'Assemblea.

Tot seguit, i abans d'aixecar la sessió, es procedeix al nomenament del Comitè executiu que haurà de presentar les conclusions al Govern i sentar les bases de la futura Federació de Col·legis d'agents comercials.

El dit Comitè ha quedat constituït en la següent forma:

President, don Emili Coll, del Col·legi de Madrid.

Vice-presidents, els presidents de les seccions de l'Assemblea, senyors Evarist Salvanyes, Eloi Moran i Félix Pereda.

Secretari, senyor Tinto, del Col·legi de Madrid.

Vice-secretari, senyor López Velez, del Col·legi de Cartagena.

Vocals: don Josep Muley, de la societat de representants del comerç de Madrid; don Josep de Caro, del Col·legi de Madrid, i un delegat de cada un dels Col·legis constituïts a Espanya.

A la nit s'han reunit els assembleístes en fraternal banquet a l'Hotel Ritz.

No s'han pronunciat brindis.

COMUNICAT OFICIAL DEL MARROC

Pel ministeri de la Guerra s'ha facilitat aquesta nit el següent comunicat:

«El general encarregat del despatx participa a aquest ministeri:

Ahir foren hostilitzades les posicions de Tizi-Azza, fent foc d'artilleria contra el grup enemic situat al voltant d'una casa.

En els treballs del camí cobert fou ferit, de pronòstic poc greu, el soldat d'enginyers Manuel Ribas.

Per forces del campament de Quedani que efectuaven passeigs militars a Timayats i Izumar, fou detingut un indigena armat qui es lliurà a la policia, tornant les forces a llur campament sense esdevenir-los res de nou.

L'aviació ha bombardejat Yebel Uddia, Morabo de Nebayato, Amesaur, Beni-Bu-Yacub, poblats de la pista d'Annual a Izumar, essent hostilitzats tots els aparells, resultant ferit de bala, a un peu, l'alfere de complement Ingua, qui ha donat proves de serenitat, no volent tornar a l'aeròdrom fins que acabés el bombardeig, durant el qual no fou vista l'artilleria enemiga.

Als territoris de Ceuta, Tetuan i Larraix, no res de nou.

L'ASSEMBLEA DE POLITICA SOCIAL

Aquest matí s'han reunit les seccions de l'Assemblea de Política Social.

En la primera, després d'un discurs del senyor Pradera, s'han aprovat les següents conclusions:

Primera. — El partit d'Acció Social aspira a realitzar tots els seus fins dintre de la legalitat, mitjançant l'adaptació progressiva de les institucions imperants a les normes considerades com més convenientes al bé públic.

Segona. — Agrupació substantiva, però ensems independent, dels elements col·laboradors amb altres forces afins la coincidència màxima de les quals sigui l'ideal. El partit no veu obstacle per a aquella aproximació en la diversitat de criteris amb els quals puguin enjudiciar-se les qüestions dinàmiques, per reclamar la necessària subordinació d'aquelles a les possibilitats d'influir en el Govern per tal d'atènyer els objectius fixats en el programa.

Representació proporcional per a tota mena d'eleccions.

Primera. — El partit declara l'urgència d'investir la reforma electoral, introduint en totes les eleccions es mètodes els mètodes proporcionals com a mitjà pel qual els partits polítics tinguin la representació corresponent a llur importància i resulti apte l'òrgan legislatiu per al compliment de la seva missió.

Segona. — Per consegüent, s'ofereix a col·laborar, per a aconseguir aqueix fi, amb les agrupacions polítiques que mostrin una orientació proporcionalista, per tal com enten que la representació proporcional ha d'ésser obra nacional assolida, com a l'estranger, mitjançant la transacció entre les aspiracions dels partits.

Tercera. — Sens perjudici d'aquella aspiració a la concòrdia, tocant a les particularitats del sistema, el partit declara la preferència que li inspiren les idees sobre les persones, i, establert el repartiment proporcional, opta perquè es computin els residus adjudicant-los mitjançant operacions complementàries a les llistes d'altres districtes, per a practicar la proporcionalitat integral, que haurà d'harmonitzar-se, tan totes es pugui, amb les preferències personals, jatsia subordinant-les, en cas d'econflite, als criteris que doten el sistema de màxima eficàcia.

S'aprovà unànimement una proposició sobre el sistema de representació proporcional electoral, i la seva urgent aplicació pràctica en les pròximes eleccions.

També l'Assemblea aprovà la següent proposició:

«L'Assemblea de Política Social recorda que un Govern presidit per don Manuel García Prieto, per bé que no solament, ni principalment inspirat en el tradicional partit liberal, pronuncià en 1917, com a norma de política depuradora, la renúncia del Poder Executiu a l'atribució de nomenar alcaldes, i es plany que la present situació, comprensiva de tots els sectors liberals de la política de Espanya, precisament poc abans d'unes eleccions torni al sistema perversit en l'aplicació dels alcaldes de R. O., en realitat d'apologies familiars, de satisfacció de vanitats o d'obediència ministerial, per a servir cobajances caciquistes.»

Signen la proposició Joan Monévar, comite de València, Leopold Calvo Sotelo i Genar Pombo.

LA CONTRIBUCIO TERRITORIAL

La «Gaceta» d'avui publica una R. Ordre relativa a l'arforma de la Contribució territorial per a l'exercici de 1923-1924.

El repartiment es fa en la següent forma:

Pessetes 104.034.963, en concepte de contingent del Tresor; 16.645.594 pessetes, per recarrec del 16 per 100, per a atencions d'Ensenyament primari; i pessetes 975.480, com a recarrec addicional d'urbana, els quals han

de gravar. Sobre 133.545.560 de riquesa rústica i pequària de la Secció primera; 21.367.291 pessetes per contingent del Tresor, a raó de 16 per 100, i 3.418.767 pessetes, per recarrec del 16 per cent.

Sobre 360.594.380 de la riquesa rústica i pequària de la segona Secció, 69.661.271 pessetes, de cupus del Tresor, a raó de 18.797.179 per cent, i 11.154.803 per recarrec del 16 per 100.

I, finalment, sobre 63.300.178 a què s'eleva el líquid imponible de la riquesa urbana; 13.006.401 pessetes per contingent del Tresor, a raó de pessetes 20.547.179 per cent, 2.081.021 pessetes per recarrec del 16 per 100, i 975.480 pessetes com a recarrec addicional.

L'ESTATUA DE ROSALES

A les tres de la tarda s'ha celebrat l'acte inaugural de l'estatua de l'insigne Rosales, que ha estat donada al poble de Madrid pel Círcol de Belles Arts.

El monument està emplaçat a Recoletos.

Han assistit a l'acte el ministre de Instrucció pública, el director de Belles Arts, l'alcalde dimissionari de Madrid, una comissió del Círcol de Belles Arts, i nombroses personalitats entre les quals hi havia l'autor del monument, Mateu Ibarra.

El senyor Santamaría, vice-president del Círcol, ha pronunciat un breu discurs, oferint l'obra escultòrica.

L'alcalde dimissionari, en nom del Municipi, ha regrat la iniciativa, i ha parlat després el ministre d'Instrucció pública, dedicant xardorosos elogis al Círcol de Belles Arts, que tantes proves té donades del seu amor a la cultura, i a la glòria d'Espanya.

D'ESPORT

Avui s'ha jugat el segon partit de l'equip alemany Pforzham contra la Reial Societat Gimnàstica Espanyola.

La Gimnàstica presenta el seu «team» complet, i l'alemany sols reforçat amb Segner i el davantier del Racing Madrileny.

Després d'una lluita aferrissada els alemanys guanyaren per 2 gols a 0.

PRO RESPONSABILITATS

La Lliga d'Ateneïstes acordada per a aconseguir que es depurin les responsabilitats, començarà la campanya amb un miting de pòrrea.

Es projecta que parli un representant de cada diari madrileny.

Demà marxarà a València el vice-president de la Lliga per a organitzar en aquella capital diverses actes.

EL PERSONAL DE CORREUS

Aquest matí una comissió de l'extingit cos de Correus ha visitat el ministre de Gràcia i Justícia per a suplicar al comte de Romanones que, en atenció a la justícia de què es creuen assistits, defensés dins del Govern la seva pretensió d'una amnistia per als processos amb motiu del passat conflicte, i perquè interressi que el cos de Correus torni a ésser el que fou.

El comte de Romanones ha escoltat amb atenció els comissionats, qui han sortit ben impressionats de l'entrevista.

«LA CORRESPONDENCIA DE ESPAÑA»

«La Correspondencia de España» dedica el seu article de fons a fer ressaltar el gest de don Alfons Sala, retirant-se de la política. Recorda la seva actitud quan abandonà la Direcció de Comerç, comprenent que aleshores se'l reduïa a la condició d'un burócrata més.

Considera un error l'abandó en què s'ha tingut, per part dels governants, la Unió Monàrquica.

NOTA BURSSATIL

La Borsa acusa poc negoci, baixant la paritda d'Interior 10 cèntims en quedar a 70'90.

S'accentua la fluixetut en Nords i Alicants. Les accions cedeixen dues pessetes i mitja.

Les Sucreres preferents queden més altes que ahir, però en el «corro» lliure tenen menys fermesa.

El Banc d'Espanya baixa quatre enters, i els Tabacs els guanyen. Els francs pugen 65 cèntims, les lliures baixen 9 i els dolars 3.

Les llires i els belgues pugen 3 cèntims i els marcs es fan particularment a 10 cèntims i quart.

DE MELILLA

Melilla. — El fill del tinent coronel

del regiment de Sant Ferran, senyor Pérez Ortiz, presoner a Aydir, diu que na ha rebut carta del seu pare fa quatre mesos, el mateix que les famílies dels altres presoners.

Ha sortit en el «Giralda», amb direcció a Màlaga per a marxar a Màdrid, l'Alt Comissari general Burguete.

Té a Madrid un fill greument malalt.

Ahir, des de Ceuta, sortí la seva família per a agafar l'express a Algèires.

EL VIATGE D'EN BERENGUER

Sevilla. — En l'express ha arribat aquest matí l'ex-Alt Comissari del Marroc don Damià Berenguer.

Tot seguit, en automòbil, es traslladà a la finca «El Hornillo», del terme de Mairena, propietat del comte de la Maza.

El general manifestà que es proposava passar la nit en la dita finca, essent molt probable que assisteixi a una cacera que el duc té organitzada. Estarà allí alguns dies, i després marxarà a Madrid.

Quant a la càrera regia projectada per a la segona quinzena de gener al Coto de Doñana, el duc manifestà que encara no hi ha res segur.

Ha afegit que marxarà a Madrid per a saber definitivament si el monarca hi assistirà, i en aquest cas seria el dia 16 de gener.

El duc, en previsió, ha començat d'arranjat les habitacions del seu palau.

Preguntat el general Berenguer si assistiria a aquesta cacera, s'ha mostrat molt reservat.

La infantesseta Isabell segueix molt millorada de la seva malaltia, no havent-hi la inquietud que en principi inspirà la seva malaltia.

MANIFESTACIO

Victòria. — Els centres i societats obreres han acordat celebrar el dia 24 una manifestació per a demanar que es facin efectives les responsabilitats per la catàstrofe del Marroc. Han acordat nomenar una comissió organitzadora de l'acte.

La manifestació recorrerà alguns carrers de la població fins arribar al Govern civil, on presentarà les peticions, com la del càstig dels culpables.

EMIGRACIO

Bilbao. — En el correu han arribat 16 dones i alguns homes i nens procedents de les Hurdes.

Per retard del tren no poden continuar llur viatge, i fan nit en aquesta població.

Van a França perquè no troben en llur país mitjans de vida.

EL VIATGE DE L'ALT COMISSARI

Madrid, 17, 2 matí.
Màlaga. — En el creuer «Reina Regente» ha arribat l'Alt Comissari, general Burguete, amb els seus ajudants i l'interpret senyor Cerveira.

Ha estat rebut per les autoritats i nombros públic.

Els periodistes li han fet moltes preguntes a propòsit de la situació al Marroc, però l'Alt Comissari ha manifestat que no podia fer cap declaració. Sols podia dir que conferenciaria amb el Govern.

En l'express ha marxat cap a Madrid.

CACERA REGIA

Cádiz. — La cacera regia al clos de Doñana, serà del 15 al 20 de gener.

Vindran el Rei i l'infant don Alfons d'Orleans.

EL REI A ALMERIA

Almeria. — Continuen els preparatius per al viatge regi.

El tren arribarà dilluns, al matí. S'aturarà a l'estació de Pinana, on anirà a rebre'l el governador.

Demà, arribarà el capità general de València.

El comerç obrirà diumenge, però tancarà dilluns.

Han arribat nombrosos policies. S'ha autoritzat la permanència dels veïns als terrats, sota la responsabilitat dels llogaters.

CONTRA EL REGIONILISME

Burgos. — Don Benet Andrade, ex-director dels Registres, ha tramès el següent despatx al senyor Golcechea, director del partit mauri:

«Informat ponència regionalista Colom Cardany sessió ahir assemblea maurina, crec interpretar sentir unànime maurins burgalesos i tots els castellans protestant energicament contra projecte Govern regional i

cooficialitat castellà amb qualsevol dialecte o idioma regional.»

EN LERROUX

València. — Ha arribat el senyor Lerroux.

L'INSTITUT DE PREVISIO

El ministre del Treball ha presidit avui la sessió del Consell del Patronat de l'Institut de Previsió, expressant el seu decidit apoi per a aferrar l'obra realitzada i per a ajuda el progrés de l'esmentat organisme.

S'aprovà íntegre el projecte de reglament de la Comissió Paritària, expressant-se la unànime satisfacció per l'excel·lent iniciació dels seus treballs sota la presidència del senyor Salillas.

S'aprovà també l'informe de la Comissió d'Inversions Financieres formulat en la sessió de Barcelona, amb un vot de gràcies al seu president senyor Elias Tommo.

Es traçà el programa d'execució dels acords emials de la Conferència de Barcelona.

El president, general Marvá, expressà la seva satisfacció per presidir el Consell del Patronat.

BARCELONA

Per l'homenatge de Mossèn Rexach

Ahir tingué lloc una modèrrima reunió, amb assistència de gran nombre d'entitats pedagògiques i culturals d'arreu de Catalunya per parlar de l'homenatge a fer a l'excmte pedagog del segle XVIII mossèn Baldori Rexach.

La gran sala d'actes de la Societat d'Amics de la Instrucció, iniciadora del projecte, oferia brillant aspecte i fou unànime l'entusiasme per fer l'homenatge, invitant-hi totes les terres de parla catalana.

Un dels actes cabdals se celebrà a Girona, a mitjan febrer de l'any vinent, i a Sant Martí d'Ollers, d'on fou rector i mestre d'estudi durant cinquanta un any; i a més solemniais actes acadèmics i populars que oportunament seran anunciats.

Atropell i trets al carrer de Fernando

A mitja nit un automòbil que, venint de la Plaça de Sant Jaume, entrava al carrer de Ferran, atropellà un home. En lloc de parar, en sentir els crits de la víctima, augmentà la marxa carrer avall, fent esser.

Els guardies municipals que hi havia a la porta de Casa de Ciutat i alguns transeünts corregueren cap al lloc de la desgràcia, mentre uns recollien el ferit per a dur-lo al dispensari de l'Ajuntament, altres per seguir l'automòbil cridant que parés.

El xofer, en lloc d'obrir, accelerà la marxa carrer avall. Llavors sonaren alguns trets a l'aire, però el xofer no en féu cas i seguí rapidament, prenent la girada d'entrant a la Rambla amb molta velocitat i exposant-se a fer altres desgràcies.

Com que apagaren els llums, no es pogué veure el número del cotxe. Sols es veié que era un Fordi que a dalt hi anaven alguns individus. Una que el veieren a la Rambla han dit que els ha semblat que entre dos agueraven una dona, sens dubte per haver-li agafat un treball, emocionada per la desgràcia i pels trets.

El ferit és Isidre Pla Mitja, de 29 anys, barber, habitant al carrer de la Font de Sant Miquel, 12.

Ha rebut un cop de palafang que l'ha llengat contra la porta de la botiga «La Cartuja de Sevilla». Té ferides i contusions al genoll i commoció cerebral de pronòstic reservat.

Recomanem a les entitats i als particulars que tenen a bé transmetre's articles o notes suplicades, la necessitat absoluta i sense la qual no ens és possible fer-ne el menor cas d'avator degradament els originals amb un segell o una firma s: t: i: x: n

LOCALS

Observatori Meteorològic de la Universitat de Barcelona.—Dia 16 de desembre de 1922.

Hores d'observació: A les set, a les tretze i a les divuit.

Baròmetre a 0° i al nivell de la mar: 766.9, 766.7, 767.2.

Termòmetre sec: 7.5, 13.7, 9.0.

Termòmetre humit: 6.7, 10.2, 7.0.

Humitat (centèsimes de saturació): 68, 61, 73.

Direcció del vent: Calma. S.O.

Velocitat del vent en metres per segon: 0, 0, 2.

Estat del cel: Quasi tapat. Tapat.

Classe de núvols: C.St.K., C.K.St., St.K.

Temperatures extremes a l'ombra: màxima, 14.8; mínima, 7.7; mínima prop del sol: 4.8.

Oscil·lació termomètrica: 39.

Temperatura mitja: 11.1.

Precipitació a quassa, des de les set del matí del dia anterior a les set del dia de la data, 0.0 mm.

Recorregut del vent en igual període: 56 km.

Observacions particulars: Boira al matí.

El director, E. Alcobé.

— Després del gall dindi, no hi ha res més bo que una taca de l'exquisit Café Tupinamba.

L'auto-camió núm. 3.575 va atropellar al carrer d'En Maso a Maria Luisa Burgos, de 17 anys, xafant-li els dits del peu esquerre.

Una vegada més l'aristocràtic SALO KURSAAL

(Palau de la Cinematografia)

Presentarà el vinent dimarts, dia 19, la millor pel·lícula existent en el mercat:

PER QUÈ EL MATÀ?

Edició Sascha. Protagonista: Lucy Doraine. El més acabat estudi del cor lement. La presentació en la qual domina el més refinat gust artístic. L'estrena d'aquesta producció constituirà un èxit més per al PROGRAMA VERDADER.

El dia 19 de l'actual, el Col·legi Oficial de Veterinaris de Barcelona celebrarà, a les quatre de la tarda, sessió necrològica per a honorar la memòria del malaguanyat veterinari municipal d'aquesta ciutat don Magí Furiol Arderius.

A les cinc de la tarda del propi dia tindrà efecte una assemblea provincial extraordinària a fi de constituir definitivament l'entitat amb caràcter obligatori en compliment de la recent R. O. sobre col·legiació forçosa. També serà objecte d'estudi la reorganització de les circulants, atenent la disposició governativa apareguda en el Butlletí Oficial.

PERMANYER

Confiteria - Pastisseria

Gran assortit de paneres i elegants capses per a torrons. Especialitat en el torró de crema i les neules de nata

Passeig de Colom, 2. — Tel. 2826 A

S'ha rebut el títol de catedràtic numerari de Botànica descriptiva de la Facultat de Farmàcia d'aquesta Universitat, a favor de don Galetà Cortés i Latorre.

Palau de la Música Catalana

Projecció de la pel·lícula

Les meravelles del Ski

Dies 22 i 23 de desembre

a les deu del vespre

Per a localitats al

Centre Excursionista de Catalunya

PARADÍS, 10, PRAL.

Amb motiu del repartiment de la contribució territorial amb un recàrrec d'un 25 per cent del seu líquid imposable, aprovat en un dels últims Consells de ministres, i havent-se suscitat alguns dubtes sobre si era o no d'aplicació tal increment a les finques urbanes d'aquesta ciutat, la Cambra Oficial de la Propietat fa públic que no tenen cap aplicació,

quant a la propietat urbana les disposicions contingudes a la citada llei, que regirà únicament en aquells termes municipals que no tenen el Registre Fiscal d'Edificis i solars, advertint, demés, que de l'actual pressupost ha sortit indemne la Propietat Urbana mercès a les actives gestions que reunides totes les Cambres de la Propietat realitzaren, llevat el recàrrec d'una dècima per als Ajuntaments, que fou aprovada ja en la llei de pressupostos del comte de Bugallal en 1920, el retard de l'aqual en la seva aplicació es deu així mateix a aquelles gestions.

Casa Massana.-Fernando, 14

Creadora de l'exquisit Torró de Crema. — Exposició de Corbilles, Bronzes, Falenques etc.; adornats propis per a fer PRESENTS DE NADAL. Massapà de la Casa Sa'nador, de Toledo. — Objectes per a l'Anbre de Nadal. PAGES I ROCAFORT.

S'avisarà als que tinguin robes pignorades a la Caixa d'Estalvis i Mont de Pletat, Sucursal núm. 3 (Gràcia), carrer major, 18 i 20, amb data que sigui anterior al 31 de març últim inclusiu, perquè es serveixin passar a redimir o prorrogar lurs préstams, puix que de contrari es procedirà a la seva venda en pública subhasta el dimecres, a les nou del matí.

Pastilles Germanas

curen la Tos i Refredats, 1'25 caps.

A la plaça de la Concordia hi havia un home estès a terra, pobremet vestit i en estat deplorable, sense poder caminar.

En el cotxe de l'ambulància fou portat a la comissaria de pobres.

— RUM BELLESA (a base de noguera). Treu la blancor al cabell, tornant-li el seu color primitiu amb extraordinària perfecció. Es inofensiu. És l'ideal. Venda a les perfumeries.

Al carrer del marquès del Duero van topar un camió i un tramvia resultant amb avaries els dos vehicles i no ocorrent cap desgràcia personal.

— Demaneu sempre la veritable AIGUA DEL CARMÉ DELS CARMELITES DESCALÇOS DE TARRAGONA. El seu nom és una garantia.

Al carrer de Sadurn un subjecte anomenat Joan Closas Manen (a) Payet, va agredir amb un ganivet a Eduard Navarro Juana, de 27 anys, causant-li una greu ferida a l'hipocondri esquerre.

El motiu de l'agressió fou haver sostingut tots dos una violenta discussió que causà l'alarma del veïnat.

El ferit fou curat a la casa de socors del carrer de Barbària, passant després al seu domicili.

L'agressor fou detingut i portat a la delegació de policia.

XAMPANYS, VINS, LICORS

Establiments sucursals

DALMAU OLIVERES

Pl. Universitat, 3, i Rda. S. Antoni, 1.

A la plaça de Catalunya hi havia un home d'uns 70 anys, del qual s'ignoren els noms i domicili.

Com que semblava estar malalt, una parella de guardies de seguretat el portaren al dispensari del carrer de Sepúlveda on va morir en arribar-hi.

Avisat el jutge de guàrdia ordenà el trasllat al dipòsit de l'Hospital Clínic.

-Sangrà Pelayo, 11.

T. 1478 A. Lavabos

La Secció de Teatre de la J. N. Pau Claris (Comte del Asalto, 16), prosseguint la tasca artística que ve efectuant, posarà en escena avui a la tarda, la magnífica producció de l'Apel·les Mestres «L'Estiu de Sant Martí». Començarà la festa a un quart de cinc en punt.

Paraigües Cardús

Portaferri, 10.

Durant el vinent mes de gener, a l'Acadèmia i Laboratori de Ciències Mèdiques de Catalunya, Portaferri, 6, principal, es donaran per En Josep Grau, un cicle de 15 conferències sobre «Elements de física dels raigs X», els programes de les quals s'han publicat ja. Per a detalls, programes i inscripcions dirigir-se a la Secretaria de l'Acadèmia.

Vaixelles PORCELLANA

J. Llorens. Rbla. Flors, 30.

Per a la festa de l'Anbre de Santa Maria de Terrassa que es celebrarà el dia de Sant Esteve al matí, la impremta Omega ha imprès uns fullets estampos reproducció d'un retaulle que existia a Pedralbes que s'atribueix a Benet Martorell, pintor quatrecentista. La impressió és acuradíssima.

Els Cavallers de Sant Jordi preguen a totes les entitats nacionalistes i Pomells de Joventut que es donin per invitats. Fan avinent a totes aquelles persones o entitats que vulguin adherir-se a l'acte, trametin l'ur adhesió al carrer de Gignàs, 39.

— Aneu sempre a les «Tupinambes», on hi trobareu llepolies de xocolata per als vostres nens.

A l'estatge de l'Agrupació Excursionista Catalana, avui, diumenge, tindrà lloc una vetllada musical organitzada pel Grup de Joventut, presentant-hi part distingides senyoretes del dit grup.

Per les noves que en tenim, promet ésser una vetllada lluminosa.

Cristalleries J. Llorens, R. Flors, 39

En el local interior de l'Editorial Barcelonesa, Petritxol, 4, exhibirà la «Lluita contra la Mortalitat Infantil», en les vinentes festes de Nadal, un nou Pessebre construït pel membre de l'Associació de Pessebristes, don Artur Daunis.

JOIES VILANOVA

Unió, 6

L'Institut Médico-Farmacèutic celebrà sessió demà, diumenge, a les deu de la nit, continuant la discussió del tema del doctor Danés, «Les glandes endocrines i el simpàtic. Les neurosis viscerales», presentant part en la discussió els doctors Carrasca, Noguera, Mas Puig, Cambra, Aguilar i Martínez García.

- Liquidació neumàtics

Fins a fi d'any

Francesco de P. Vila i Salas

Provença, 251 (entre Passeig Gràcia i Rambla de Catalunya)

Per al vinent dimecres, l'Agrupació Nacionalista «Els Montserratins», està preparant una Vetllada Nadalenc, en la qual pendran part el catequètic de l'Escola de Comerç, En J. Martí Manlleu i el conegut Folklorista, N. Aureli Capmany, desenvolupant respectivament els temes «Impressions de la Missa del Gall a Montserrat» i «Notes folklòriques nadalenques».

L'acte, que serà públic, tindrà lloc al local de la Schola Cantorum de Sant Just, Palma de Sant Just, 3, principal, a dos quarts de deu en punt de la vetlla.

FORN DEL CISNE

Festes de Nadal

Esplendí assortit d'elegants paneres i riques capses per a turrons i objectes propis per a tal diada.

Artístics Massapans de Toledo.

Pelayo, 38. Telèfon 2973-A

Les senyoretes que desitgin postular en la Festa de l'Art que tindrà lloc el dia 25 de l'actual, al matí, han de fer l'ur inscripció com més aviat millor, per escrit o personalment, al Passeig de Sant Joan, 26, de sis a vuit de la tarda, ja que es tancarà la dita inscripció el dia 20.

La comissió organitzadora obsequiarà a les joves postulants amb una funció teatral, a l'ensim que es rifarà, entre elles, una pulsera d'or.

— «Mort, siad vobis noy amb puaup, suemot un anbre p' suet, ep sarro rep te unu esto ep sexiq cry bers del Parc».

El jutge del districte de Llotja ha dictat auto de processament i presó sense fiança contra Josep Lluís Muriano, conegut com a perillós «rata» d'hotel, amb el nom de «Fantomas», i de presó amb assenyalament de 1.000 pessetes, per a obtenir la llibertat, contra el seu company, anomenat Manuel Carp Montoliu, suposat autors de diversos robatoris als hostes i amo de la fonda de «La Paz», on foren detinguts la matinala del propassat dimarts.

Al carrer de Fernando es barallaren el cotxe Ramon Navales, de 29 anys, i el xofer Josep Garcia de Parra, de 35, perquè diu que el cotxe del primer havia rascat l'automòbil del segon.

L'automòbil núm. 10135, de proves,

va atropellar, a la carretera d'Horta, vora les Onze Cases, a Florentina Paredes Saura, de 25 anys, de ferides de pronòstic reservat a diverses parts del cos, i al seu fill de sis mesos, Enric Conesa, que sofrí comoció cerebral.

— Objectes per a fer presents, amb bombons, els trobareu a satisfacció, a les «Tupinambes».

L'automòbil núm. 2440 va atropellar, a la Rambla de Catalunya, davant del núm. 18, a Josep Rabasa Tintoré, de 43 anys, produint-li una ferida contusa al parietal dret i comoció cerebral de pronòstic reservat.

Les diligències practicades per la policia amb motiu de l'assalt al carrer del Dos de Maig, del qual es deia víctima Josep Bartoliu, presentant-hi els lladres 800 pessetes, han posat en clar que l'esmentada quantitat anava destinada al pagament d'honoraris a un lletrat i que no hi hagué tal assalt.

Per al millor obsequi

Aparells fotogràfics

Cines per a la família

Joguines instructives

Visiteu els magatzems

Guyàs - Portal de l'Angel

número 11

HÈRNIA

Aparell giratori graduable NOTTON

(patentat). De gran precisió per a la contenció perfecta, comodíssima i permanent de totes les hèrnies i curació radical en els casos recents, en nens i adults. Sense acers ni ressorts molestos i perjudicials. De pilotes multiformes de goma, suaus, impermeables i rentables. Invisible i lleuger. Per la seva flexibilitat permet tots els exercicis, esports i els treballs més pesats. Les més altes recompenses a les exposicions de París 1918 i Barcelona 1921. Institut de Herniologia i Ortopèdia, Ronda de la Universitat, 7, Barcelona.

— Mengi tant com vulgui i el que li vingui de gust

L'agonia i el sofriment que resulta de l'acidesa pot alleujar-se ràpidament i curar-se prenent mitja cullerada de Magnèsia Bisurada després de menjar. Neutralitza de seguida els àcids perillosos, evitant d'aquesta manera la fermentació dels aliments, els mareigs i les náusees — aquest mal-estar sensible que produeixen els gasos i la inflor. Se li torna el seu import si no queda satisfet.

Bisbat

UNA ALMOINA PER LA LA CONVERSIÓ DELS INFIDELS.

La Unió Missional de la Cleroia, amb ocasió del Centenari de Sant Francesc Xavier, dirigeix una fervorosa crida a totes les ànimes entusiastes del gran apòstol de les Índies que vulguin contribuir a la Propagació de la Fe entre els «mil milions d'infidels» que encara viuen en les horribles tenebres del paganism.

perquè aquest any, corresponent a les insistentis súplics del Papa, facin una almoïna a l'obra redemptora de les Missions.

Els protestants recullen anualment més de cent milions per a la difusió de lurs sectes, i nosaltres ens negarem a contribuir segons els nostros mitjans a la propagació de la nostra santa religió, l'única capaç de treure tants infelïcs del miserable estat en què es troben?

— El donatius es reban, d'onze a una, a les oficines de la Unió Missional de la Cleroia, al Palau Episcopal, i se'n tramessen a fi d'any a la Santa Seu que les distribuirà entre les missions més necessitades.

— El darrer número del «Butlletí Oficial Eclesiàstic», d'aquest Bisbat, publica el següent sumari: «I. Circular de S. E. I sobre Misses no celebrades durant l'any. — II. Id. de Secretaria de Cambra referent a duplicats de llibres parroquials. — III. Id. id. sobre la col·lecta del dia de

Epifania. — IV. Sagrada Congregació de Ritus: resolució d'un dubte referent a la col·locació de làmpares sobre els sepulcres dels difunts en els cementiris. — V. Sagrada Congregació de Religiosos: Rescripte autoritzant les monges perquè saguin realitzar les civils. — VI. Solució d'un cas de moral. — VII. El nou Cardenal Arquebisbe de Toledo. — VIII. Aris sobre dejuni i abstinència la vigília de Nadal. — IX. Edictes del Tribunal Eclesiàstic. — X. Crònica diocesana. — XI. Santes Missions en els pobles de la diòcesi. — XII. Necrologia.

— S'ha publicat el número corresponent al present mes de desembre de «La Veu de l'Angel de la Guarda», bellíssima revista infantil que edita Foment de Pletat Catalana.

— Ha estat elegida abadessa del monestir de Santa Clara, de Tarragona, la M. Maria Guinovart.

Els Pomells de Joventut

Heu's aquí el programa de les festes que, amb motiu de la inauguració dels Pomells de Joventut de Terrassa, Rosetes de Sant Jordi i Poncebels d'Egara, ha organitzat el Pomell de Joventut Roses de Calitx, com a fundador i guaiador dels mateixos.

A dos quarts de vuit del matí, assistiran a la Missa de Comunió general que, amb motiu de l'entronització de la Verge de Montserrat se celebrerà a la parroquial església de Sant Pere.

Predicará els fervoris el reverend P. Zacaries de Llorens, caputxi, conseller dels Pomells de Joventut d'Igualada.

A dos quarts d'onze, visita a l'Asil Busquets.

A dos quarts de quatre de la tarda, sardanes, per la Cobla Trullasus, al pati de l'Associació Nacionalista.

A les cinc, vetllada, que tindrà lloc a la sala d'actes de la dita Associació.

Avui, a les onze del matí, es farà el primer assaig dels cants que interpretaran els pomellistes a la solemne Missa del Gall, que organitza el Directori dels Pomells de Catalunya, a l'església del Pl. Aquest assaig tindrà lloc al carrer de Sant Honorat, núm. 7, principal.

Obituari

ENTERRAMENTS

N. Alfons Coromina i Montaña. Avui, a les onze. Plaça d'Urquiza, 2. Parroquia de Santa Anna. Cementiri Nou.

En Josep Oriol Pagès i Serarols. Demà, a les deu. Parroquia de Santa Anna. Cementiri Vell.

En Pere Rico i Orduña. Avui, a les onze. Cortis Catalanes, 684.

FUNERALS

Na Teresa Serra i Bohigas de Vendrell. Mori el 8 de l'actual. Dimecres vinent, a dos quarts d'onze, funerals a la parroquia de la Concepció.

ANIVERSARIS

En Miquel Bàrbara i Sagrista. Mori el 19 de desembre de 1921. Demà, misses al temple del Roser (Anzies March, 54) i a la parroquia de Sant Pere de les Puel·les.

Na Dominica Bayle i Albiac de Quesada. Mori el 18 de desembre de 1921. Demà, misses a les esglésies dels PP. Camelites, parroquia de la Puríssima Concepció, altar de Sant Josep, Mares Escolàpies (carrer Aragó), PP. Maristes (carrer Bruch), capella de les Ànimes (carrer Escorial), Pares Escolàpies del carrer Diputació i Col·legi de Terrassa, Germanes dels Vells Desemparats de Sabadell, parroquies de Sant Just d'Horta, de la ciutat de Casp, amb diverses esglésies de la mateixa, Santa Catarina de Loja i Santa Engràcia de Saragossa, altar del Sagrat Cor de Maria.

En Joaquim Castellet i Marimon. Mori el 17 de desembre de 1921. Demà, a les deu, sufragis a l'església vella de Sant Martí (Segre) i el dimarts a la parroquia de Santa Madrona.

PARTICIPACIONS DE DEFUNCIO

En Joan Solé i Requesens. Enterrat ahir matí al Cementiri Nou.

En Joaquim Vidal i Rabell. Enterrat ahir a la tarda a Arenys de Mar.

En Joaquim Orta i Sala. Enterrat ahir a la tarda.

En Joan Deó i Reig. Enterrat aquesta tarda.

En Joan Deó i Reig. Enterrat ahir a la tarda.

LES TERRES CATALANES

SABADELL

Servei d'autòmnibus

Han començat a prestar servei al públic uns autòmnibus, que tenen la parada a l'estació del tramvia elèctric, i que van des d'aquesta a les Rambles, tenint uns moments de parada a les places de Marquilles, Angel, Dr. Robert i carrer de Sant Joan.

No cal dir, donada la distància que hi ha del cor de la ciutat a l'estació del tramvia, les comoditats, que aquest servei ofereix als passatgers.

A les esmentades comoditats, cal afegir-hi que, amb aquest servei, acabarà l'abus d'alguns tartaners que d'una manera desaprofita cobraven quantitats exagerades, valent-se de que no tenien cap els competència.

El servei d'autòmnibus acabarà amb aquest abus i altres abusos.

Esmentem amb satisfacció que són escrits en català tots els impresos d'aquest servei.

Els Pomells de Joventut

Els Pomells de Sabadell tenen en preparació les següents festes:

Dies 25 i 26 del corrent: Visita als pessebres, cantant-se, entre altres cançons, les que han escrit expressament per als Pomells mossen J. Cardona, J. Arús i Armand Obiols, i que han estat musicades pels mestres F. Muset, J. Masllovet i J. Clapés.

Dia primer de gener: Solemne festa literario-musical, per elements pomellistes, en el lloc i ordre que en programa especial es detallarà, repartint-se en aquest acte pel jurat del Concurs de Pessebres, compost d'artistes i periodistes, premis i diplomes als qui al seu judici en siguin mereixedors.

Dia 5: Cavalcada dels Reis d'Orient, Vigília dels Reis. A les sis de la tarda. Al Centre de Cultura Popular de la Tinència, es reuniran les famílies que tindran avís d'ésser obsequiades pels Reis, sortint seguidament la magnífica Cavalcada, amb rica indumentària i gran orquestra, passant per la Rambla i Via Massaguer fins a la Creu Alta, deixant als Asils de GG. Tereses, Avis Desemparats i Casa de la Caritat els presents de Reis, recollits i confeccionats pels Pomells, amb la cooperació de la Secció Nadal del Poble, de la Joventut Catòlica.

Dia 6: A les deu del Matí. A l'església de Sant Feliu, essent celebrant el senyor rector reverend Domènec Pagès, cantaran els Pomells de Joventut la Missa «Fons Bonitatis». A l'Ofertori, recordant els presents dels

Reis de l'Orient, es farà l'ofrena litúrgica per una comissió de pomellistes, i es cantaran durant l'adoració del Nen Jesús les cançons de Nadal, escrites i musicades pels poetes i mestres més amunt esmentats.

Conferència Rucabado

Anit passada va començar al Centre de Dependents el curs de converses íntimes, donant-hi una conferència l'il·lustre apòlogista don Ramon Rucabado.

L'acte va veure's concorregudíssim, posant-se de relleu les simpaties que gosa el popular propagandista. La sala del Centre va omplir-se i el distingit conferenciant, en acabar la seva dissertació, va ésser xaradorosament aplaudit.

El tema de la conferència era «Robatori i Propietat», i el va desenvolupar mestriolament, captivant per l'elevació i claredat dels conceptes el distingit auditori que l'escoltava.

Poques vegades s'han dit coses tan interessants sobre aquests problemes del dia, com les que va dir En Rucabado a la tribuna del Centre de Dependents, com també poques vegades s'ha blasmat contra els vicis capitals que corquen la vida de la nostra generació, com ho va fer En Rucabado.

Abans de començar la conferència, En Pere Valls va dir, en uns bells paràgrafs, la significació d'aquests actes culturals que es proposa celebrar el Centre, i va fer un merescut elogi del conferenciant.

Una lectura d'En Joan Sallarés

A l'Acadèmia de B. A. hi ha llegit un llibre que té a punt de publicar el jove poeta En Joan Sallarés Castells, un dels de més valua entre l'estol de joves sabadellencs que es dediquen a les lletres.

Aquest llibre serà format per una col·lecció de proses, totes elles bellíssimes.

La lectura va interessar de debò, i En Sallarés va ésser molt aplaudit.

Els Santa Exercicis

Ha finalitzat la tanda d'exercicis espirituals que ha donat l'il·lustre jesuïta P. Bolós a la parròquia de Sant Feliu.

El nombre de fidels que ha acudit a escoltar la docta paraula d'aquest missioner de la Companyia ha estat ben considerable, i és de creure que serà ben abundós el fruit espiritual de les seves plàtiques solemnes i confessionals.

Tota vegada que s'ha fet la restauració de l'obra dels exercicis és d'esperar que es tindrà cura que no deixin de donar-se cap any, ja

que en una població de la importància de Sabadell són ben necessaris.

GIRONA

(Conferència de les 9-15 de la nit)

EL NOU GOVERNADOR

Avui, a mitja nit, ha arribat el nou governador En Felip Loeje i Valdés, acompanyat del coronel d'Invalíds En Dionís Ortego.

De seguida el senyor Loeje s'ha posat a disposició del carrer.

El qual l'exercici accidentalment, En Felip Rey, abans de deixar-lo ha fet distribució d'una quantitat procedent de Ferrocarrils, remenant-ne una part al director del Grup Escolar.

INCENDI

A la casa «Xai», del terme de Moyà de Montalt, habitada per Ramon Torrens, s'hi ha calat foc, morint cremada la filla de l'en Torrens, Magdalena Balle.

Les pèrdues materials ocasionades per l'incendi, que es creu que ha estat casual, fan pujar-se a 500 pessetes.

EL MERCAT DE BOUS

A aquest mercat hi han entrat avui 336 caps, i s'han recaptat, en concepte d'arbitris municipals, 246'40 pessetes.

ALTRES NOVES

Per sotstracció de 61 pessetes ha estat denunciada Maria Tujó, natural

BIBLIOTECA CATALANA

Pinya de Rosa

(Dos volums)

per

JOAQUIM RUYRA

Preu 2'50 ptes volum

de València, ja qual ha ingressat a la presó.

Aquesta dona es dedicava a treure diners de les butxaques de les venedores del mercat.

Partits de futbol per a aquest diumenge:

Unió Deportiva amb Unió Esportiva de Figueras.

Portbou amb Sant Feliu de Guixols.

Blanes contra Palafrugell.

A nom d'Antònia Santpere s'ha fet la sol·licitud de 50 pertinences d'una mina de carbó de Sant Llorenç de la Muga.

Conca de Barbarà

VILAVERD. — Tingué lloc la reunió general reglamentària dels socis del Centre Moral Instructiu, per a tractar de la renovació de la Junta Directiva, la qual va quedar constituïda en la següent forma:

President, don Joaquim Rossell, propietari; vice-president, don Francesc Bigorra, industrial; secretari, reverend Josep Maria Panadès, prevere; vice-secretari, don Sebastià Aguadé, fabricant; tresorer, don Josep Freixes, fabricant; vice-tresorer, don Emili Odena, industrial; i bibliotecari, don Magí Abelló, propietari.

El següent dia es va reunir la Junta Directiva, la qual, satisfeta de l'increment que el Centre ha pres durant el poc temps de la seva constitució, i arborada del més viu entusiasme, va prendre acord de molta eficàcia pel desplegament de la seva acció cultural i patriòtica.

Pensa, en primer lloc, celebrar dintre de pocs dies un concurs de lectura catalana pels nois de l'Escola Catalana que ha creat aquest Centre, la qual està d'origen per l'il·lustrat i zelós sacerdot reverend Ll. Josep Ribá, vicari d'aquesta població, i celebrar més endavant una sèrie de Conferències d'Història de Catalunya i de Cultura general, amb la cooperació de l'A. Protectora de l'Ensenyança Catalana.

També en aquest mateix dia va quedar constituïda la institució del soment, de la qual forma part l'element més distingit de la població, essent nomenat cap de districte don Joan Calmet; sots-cap, don Joan Píñol; cap de poble, don Josep Alsina, alcalde, i sots-cap, don Xavier Calmet.

Mereix un vot de gràcies don Joan Calmet, el qual, juntament amb les altres autoritats locals, han treballat amb molt d'entusiasme per la creació de la institució armada.

TARRAGONA

(Conferència de les 9 de la nit)

LA JOVENTUT NACIONALISTA DE CONSTANTÍ

Aquesta entitat patriòtica ha renovat la seva Junta Directiva en la forma següent:

President, Joan Cendra.
Vice-president, Lluís Ferrer.
Secretari, Pau Gil.
Tresorer, Antoni Izquierdo.
Bibliotecari, Lluís Gil.

Vocals: Joan Roig, Josep Folch, Rafael Sabater i Josep Butarull.

En l'acte patriòtic que aquesta Joventut Nacionalista té anunciat per a la vella d'aquest diumenge, hi prendran part: Joan Vidal Salvó, de la Joventut Nacionalista de Barcelona; Joaquim Dalclós, president de la de Tarragona; Eudald Melendres i Martí Marco, de la mateixa Joventut tarragonina; i Joan Romani, cap de les oficines de la Lliga Regionalista de les comarques tarragonines.

LA CONFERENCIA

D'EN MEMBRILLERA

Com era anunciat, anit passada donà una conferència al Teatre Principal, l'enginyer de les Obres del Port, senyor Membrillera.

Aquesta conferència era la tercera del cicle que n'organitzà la Cambra de Comerç d'aquesta ciutat, i assolí un gran èxit.

El conferenciant fou molt aplaudit, com també va ser-ho el vice-president de la Cambra de Comerç, En Josep López, qui, tot fent la presentació del senyor Membrillera i a tall de pròleg, va fer un notable discurs patriòtic.

CONFERENCIA BAUCELLS

En aquest moment, a la sala de sessions de la Diputació, hi acaba de donar la seva anunciada conferència l'il·lustrat catedràtic de la Universitat de Barcelona, doctor En Joaquim Baucells.

Ha anat a escoltar-lo un públic distingit, que ha aplaudit fervorosament el seu treball eruditíssim.

DE FUTBOL

Els partits de campionat anunciats per aquest diumenge, són els següents: Atlètic Vallenc contra el Gimnàstic; Tarragona amb l'Ateneu tortosí; Ibèric de Tortosa i el Reus Deportiu; Sitgetà contra Vilafranca.

ALTRES NOVES

S'ha celebrat el repartiment de premis als alumnes de l'Escola municipal de dibuix.

El nou Saló Doré de la Granja Royal

Ahí s'inaugurà el «Saló Doré» que s'ha instal·lat als interiors de la Granja Royal del carrer de Pelayo.

L'acte de l'estrena es veté molt concorregut de persones distingides. Hi havia el president de la Mancomunitat de Catalunya, senyor Puig i Cadafalch amb el senyor Utrillo (A.); el senyor Ribé, per l'Alcaldia; el diputat senyor comte de la Vall de Cabrer; el capità general, senyor marqués d'Estella; l'ex-governador, senyor Ardanaz; el president de l'Audència, senyor Alvarez Vega; el delegat d'Ensenyament primari, senyor Luengo; els senyors Alarma, Abadal, Surribas, Nubiola (Jacint) i altres.

A l'esmentat Saló Doré hi havia el mateix servei que a la Granja Royal, amb la variant que de sis a vuit hi haurà te concert; de les deu a les dotze cafè concert i cant, i d'una a tres sopar dansant. Una orquestra de tregans amenitzarà les reunions.

La concurrència d'ahir fou obsequiada amb pastisseria i xampany Canals-Nubiola. L'orquestrina Tziganes Planas, interpretà fragments de «La Walkiria», «Verbena de la Paloma», «Eva» i ballables d'actualitat; l'artista senyoreta Roser Ferrer, cantà música clàssica; i el bariton senyor Planas, feu sentir també la seva veu. Tots foren aplaudits.

El saló és molt ben presentat. Han intervingut en la seva instal·lació, els senyors següents:

Arquitecte, Madorell; Direcció artística, Utrillo i Andreu; Pintura dels

panneaux, A. Utrillo; Mestre d'obres, Juli Marial; Lamparers i metalls, Corberó; Marbres, Franci Germans; Fusteria, Toldrà; Lampisteria, Alcobarro; Tapissaria, Balli; Escultors decoratius, Camps; Guixos, Torrent; Mosaic, Butsers; Cristalls, Cardana i Companyia; Ferros, Rull; Pintura general, Casa Andreu, i Electricitat, Figueras.

El propietari de la Granja Royal, fou molt felicitat per la innovació que honora a Barcelona.

Institut de Cultura i Biblioteca Popular de la Dona

CLASSE DE CUINA POPULAR

Dies feiners, de sis a nou del matí

LLISTA DE LA SETMANA

Dilluns: Arròs a la Milanesa.

Dimarts: Salmó amb salsa «Ecrivisse».

Dimercres: Pollastre a la «Broche».

Dijous: «Crouti» (col).

Divendres: «Lechon» farcit.

Dissabte: «Biscuit glacé Cardinale».

Poden assistir a aquestes lliçons totes les que els interessi, tant si són com no, sòcies de l'Institut, pagant 0'25 pessetes per un tiquet, que se'ls hi donarà abans d'entrar a classe.

Les Nadales

Cançons populars de Nadal

Ahí al vespre a la sala d'actes de l'Escola Baixeras (a la Reforma) En Joan Llongueras, per encàrrec de la Comissió Municipal de Cultura, va donar, a les alumnes de les Escoles Municipals comercials i domèstiques d'adultes, una conferència qual tema era: «L'encís de les nostres cançons populars de Nadal».

No caldria dir que la sala va omplir-se de gom-a-gom i la concurrència sobre-eixia per l'escala. Gairebé tota era de gentils i simpàtiques damiselles que donaven una nota joiosa i atractiva. Hi havia també el tinent d'alcalde senyor Barbey, president de la Comissió de Cultura, el regidor senyor Bordas i gran nombre de professors de dites Escoles.

En Llongueras va fer una bella apologia de la nostra cançó popular, tan bella, tan sentida, tan sadollada de l'esperit catalanesc que la fa el més fidel reflexe de l'ànima del nostre per a expressar les diverses modalitats del seu sentir. Les melodies brollen per tota la nostra terra amb una intensitat insospitada; són tantes i tan encisadores com en cap poble del món. El nostre «Cançoners» d'una riquesa esplendorosa.

Va particularitzar parlant de les

AUTORIZEU LES NOTES DE LES QUALS ENS PREGUEN LA PUBLICACIÓ, AMB UN SEGELL O UNA FIRMA QUE ENS SIGUI CONEGUDA.

«Nadales» de les cançons populars, referents al Naixement del Jesuït, totes elles xamoses, inspirades en la més sana i més ingènua joia popular davant del misteri de Jesús fet Home, per a redimir el poble.

I com a il·lustracions del que anava dient, la damisella la Pilar Roca, solista de l'Orfeó Català va cantar, amb l'afinació, amb l'encís popular que sap donar a sa bonica veu, un enfilat de «nadales». En diverses cançons li feien la tonada un cor de damiselles de l'Institut Català de Rítmica i Plàstica, amb un ajust i una perfecció admirables.

Varen cantar «Bella companyia», «Alegria de Sant Josep», «Sant Josep i la Mare de Déu», una variant deliciósissima de «El Desembre congelat» i un altra també ben bonica «Porta foc i encén palletes» recollides en la missió feta a La Selva aquest istiu. «Els pastorets», «Allà sota una penya», una divertida variant de «El rabadà»; una delicada variant de «La Pastora», altra interessant variant del «Cant dels ocells»; dues variants de «Anem-nos-en a Egipte» i «El rei Herodes» plenes de sentiment; i les joioses «Les bèsties del Naixement». Per Nadal farem gran festa i «A Bethlem me'n vaig» que foren estrepitosament aplaudides.

Acabà la vetllada amb unes oportunes paraules del conferenciant remarcant l'encert d'aquestes conferències que posen de relleu la música característica catalana, l'ingènua senzillesa de les festes populars i el davassall d'inspiració que el poble ha vessat dins de la festa del Nadal, la més bella i la més familiar de totes.

Conferències de la Junta de Dames

«VICTOR CATALA»

La il·lustre escriptora Na Catarina Albert, que en la literatura porta el nom de «Victor Català», va donar a la Sala Mozart, la primera de les conferències a benefici de les escoles gratuïtes que sosté la Molt Il·lustre Junta de Dames.

La formosa sala de concerts presentava aspecte brillantíssim, i després d'un concert notable donat per don Josep Roma i don Anselm Trescases, pujà a la tribuna la il·lustre conferenciant.

Va desenvolupar el tema «Patrimoni dels defectes», fent-ho en llenguatge correcte i assadollat de bellesa literària.

Va analitzar l'ordre i coordinació meravellosa que s'observa en tot el creat pel mateix que procedeix de la saviduria de Déu.

Després d'explicar els conceptes del bé i del mal, va dir que els defectes eren la característica dels humans. Els nostres actes — va afegir — són sempre baixos, rastres, vils, mesquins i traidors, i amb tot tenen una força que s'utilitza moltes vegades per al bé i sense la qual la Humanitat hauria fet el seu recorregut a pas de tortuga.

Després de donar mostres d'un gran esperit observador i d'una erudició pregonia, la senyora Albert acabà la seva conferència dedicant algunes frases formosíssimes a les dames i senyoretes que l'escoltaven.

«Victor Català» fou ovacionada en acabar la seva dissertació.

Centre Cotoner de Barcelona

INFORMACIÓ TELEGRÀFICA

TELEGRAMS OFICIALS DEL DIA D'AVUI

Liverpool	Tanca anterior	Obriment avui	Segon telegrama	Tercer telegrama	Quart telegrama	TANCA
Disponible Futurs:	14.56	00.00	00.00	00.00	00.00	00.00
Gener	14.04	00.00	00.00	00.00	00.00	00.00
Març	13.55	00.00	00.00	00.00	00.00	00.00
Maig	13.71	00.00	00.00	00.00	00.00	00.00
Juliol	13.55	00.00	00.00	00.00	00.00	00.00
Octubre	12.82	00.00	00.00	00.00	00.00	00.00

Alexandria	Desembre	Febrer	Junel	Tanca anterior	Obriment avui	TANCA
Futurs Asmihouni	00.00	00.00	Gener	17.20	00.00	00.00
Gener	00.00	00.00	Març	17.40	00.00	00.00
Sakellaridis	00.00	00.00				

Nova York	Tanca anterior	Obriment avui	Segon telegrama	TANCA
Disponible Futurs:	25.50	00.00	00.00	00.00
Gener	25.25	25.25	00.00	00.00
Març	25.49	25.44	00.00	00.00
Maig	25.60	25.55	00.00	00.00
Juliol	25.32	25.26	00.00	00.00
Octubre	23.73	00.00	00.00	00.00

Nova Orleans	Tanca anterior	Obriment avui	Segon telegrama	TANCA
Disponible Futurs:	25.50	00.00	00.00	00.00
Gener	25.09	00.00	00.00	00.00
Març	25.19	00.00	00.00	00.00
Maig	25.17	00.00	00.00	00.00
Juliol	25.00	00.00	00.00	00.00
Octubre	23.40	00.00	00.00	00.00

Barcelona, 16 de desembre de 1922.

lectives entre les grans agrupacions professionals, d'una forja general d'obligar en determinades indústries o localitats, venint a crear-se per l'acord col·lectiu, el ver estatut del treball. Per això és precis que el poder públic dicti les regles de sanció professional obligatòria per a ésser base de la constitució d'organismes paritaris que estatueixin les normes dels contractes col·lectius. El lluminós informe de secretaria fou unànimement aprovat, acordant-se editar del mateix i els seus annexes de la legislació estrangera, un fulllet per a ésser divulgat entre les classes socials.

El senyor Puig Marcó va denunciar que és imminent una nova invasió de teixit estranger, perquè, ultra l'enorme nombre de peces que s'han importat i estan pendent de despatx, en crua, existeixen en l'actualitat enormes demanades en curs de gèneres blancs, la qual cosa constitueix un enorme perill per a la producció nacional i per al treball, que ja en el present es troba sota l'acció d'una crisi que va creixent de dia en dia en intensitat i en extensió, venint agreujada per les perspectives d'importació estrangera, que contribuirà a agreujar-la encara

més, dintre de breu termini. Per l'esmentat motiu, proposa que la Cambra fes una campanya a l'objecte de divulgar entre totes les classes productores la imminència i gravetat dels perills que amenacen el treball, perquè es preparassin a la defensa. L'esmentada proposició, després d'ésser declarada urgent, fou aprovada per unanimitat.

Tots els presents manifestaren llur punt de vista, coincidint amb aquelles impressions, i manifestant el president que les perspectives per al treball, en quasi totes les indústries, tant en les tèxtils, com en les metal·lúrgiques, en les del paper, etc., són extremadament pessimistes, molt més encara que el que inclou poden apreciar els propis interessats, amb tot i estar sumits a una reducció del treball, la intensitat creixent del qual constituirà aviat, ultra una greu situació econòmica i industrial, un transcendental problema obrer, la solució del qual resultarà cada dia més impossible, si els governs persisteixen en la seva cega política de cedir el nostre propi mercat al treball estranger, mentre s'inicia la ruïna de les nostres indústries, i l'ona de fam amenaça a la població obrera d'Espanya.

Preus populars. A dos quarts de sis: El més bell espectacle ELS PASTORS O L'ADVENIMENT DE L'INFANT JESUS (5 actes i 19 quadros), chors, ballets, quadros plàstics, l'adoració en el Portal, sardana, complets d'En «Rovelló» (Aimeric). Sorprenent apoteosi. Nit: La famosa comèdia de Teatre Selecte, en quatre actes, de gran èxit.

FANNY I ELS SEUS ORIATS Fastuosa presentació. Interpretació acuradíssima. — Demà, tarda, a preus populars: LES JOIES DE LA ROSER. Nit: Segona veïllada de Teatre Selecte.

EL PAQUEBOT «TENACITY» de Charles Vildrac, traducció de Carles Soldevila. CIVILITZATS, TAN MATEIX, d'En Carles Soldevila. — Es despatxa a Comptaduria.

TIVOLI

Companyia lírica catalana i castellana. — Direcció: Josep Bergès. — Avui, diumenge, tarda, a tres quarts de quatre: Dues precioses obres, 2. de Antoni López Monis i el mestre Rafael Millán.

LA DOGARESA per les principals parts de la Companyia

EL PAJARO AZUL protagonistes: LLUISA VELA i EMILI SAGI-BARGA. Nit, a les deu: La revista

L'OU COM BALLA i la sarsuela en dos actes, EL PAJARO AZUL Protagonistes: senyoreta Viladoms i

el senyor Massanés. — Demà, a les cinc de la tarda, preus populars: Butaca, 2 pessetes, EL CASTELL DELS TRES DRAGONS, per la senyoreta Viladoms i els senyors Massanés i Pinada. Nit, a dos quarts de deu: DON JOAN DE SERRALLONGA, pels grans artistes senyors Bugallo i els senyors Sagi-Barba i Vendrell, i estrena de la comèdia lírica, en un acte, de Miguel Roger, música del mestre En Josep Sancho Marraco.

RETORN Dijous, nit: Estrena del sàinet líric dramàtic, en dos actes i tres quadros de M. Poal Aragall, música del mestre Josep Ribas, PEL TEU AMOR. Protagonista: Emili Vendrell. — Es despatxa a Comptaduria. — En aquest Teatre hi ha calefacció central.

Teatre de Novetats Circ Equestre

Gran Companyia de Mr. Ventura Gannau. — Avui, diumenge, tarda, a les quatre, i nit, a tres quarts de deu, Extraordinàries funcions. El millor programa de circ del món!!! Extraordinari esdeveniment. Exit grandíols del més intrèpid dels domptadors

Mr. Fortunio amb els seus feroçes

LLEONS SELVATGES

magnífics exemplars de la seva raça. Espectacle artístic i emocionant. Ovocions contínues a l'atracció més gran de l'any, presentada pel cèlebre domptador

Mr. Breckers Els OSSOS COMEDIANTS

Ossos acrobates, ossos ciclistes, ossos patinadors, ossos tanguistes. Completaran el programa 12 notabilitats atraccions, 12. — Demà, diumenge, tarda, a dos quarts de cinc: Matinée especial, i nit, a tres quarts de deu, grandiosos programes, presentant part tota la companyia i els molt ovacionats LLEONS SELVATGES i OSSOS COMEDIANTS.

ELDORADO

Companyia de sarsuela

ORTAS i LEONIS i CALLEJO

Avui, diumenge, tarda, a les quatre. El graciós entremès AHI VA ESA MOSCA! La divertida sarsuela en un acte, dividit en cinc quadros, original de Sinesio Delgado, música del mestre Lleó, LA BALSA DE ACEITE i el sàinet en dos actes, dividits en sis quadros, de grandiosos èxits, original dels senyors Muñoz Seca i Pérez Fernández, música del mestre Vives, PEPE CONDE O EL MENTIR DE LAS ESTRELLAS. Nit, a les deu: Grandiosos programes: La preciosa sarsuela en un acte, dividit en tres quadros, dels Germans Quintero, música dels mestres Bravo i Torres, AMOR BANDO LERO. La divertidíssima sarsuela en un acte, dividit en cinc quadros, de Sinesio Delgado i mestre Lleó, LA BALSA DE ACEITE. La històrica cómica-lírica en un acte, dividit en tres quadros, original d'Ernest Polo i Josep Romeu, música dels mestres Penella i Estela, LA CARA DEL MINISTRO. Exits de prima. — Demà, diumenge, tarda: LA NINA DE LAS PLANCHAS i PEPE CONDE. Nit: EL CA-PRICHITO, LA BALSA DE ACEITE i LA CARA DEL MINISTRO.

Restaurant del Parc Reobertura, avui, diumenge

Teatre Català ROMEA

Dilluns, 18, nit: a dos quarts de deu: Segona veïllada de Teatre Selecte.

EL PAQUEBOT «TENACITY» comèdia en tres actes, de Charles Vildrac, traducció de Carles Soldevila.

CIVILITZATS, TAN MATEIX un acte, original de Carles Soldevila. — Es despatxa a Comptaduria.

TEATRE NOU

Companyia d'opereta

VICTORIA PINEDO

LLUIS BALLESTER

Avui, diumenge, tarda, a tres quarts de deu: Dues magnífiques funcions. Tarda, a dos quarts de quatre, i nit, a tres quarts de deu, LOS SOBRINOS DEL CAPITAN GRANT, GRANDIOS EXIT. Gran interès. ENORME EMOCIO. 19 ESTUPENDES DECORACIONS. 19. PRESENTACIO ADMIRABLE.

DEBUT

del més gran suggestor del món

Professor ENRICO

L'únic que presenta suggestions de la

TRANSFORMACIO DE L'HORA

INCENDI REAL D'UN TEATRE LA INUNDACIO MORT APARENT SUGGESTIONS COLLECTIVES No deixeu de veure aquest admirable espectacle

TEATRE COMIC

Avui, diumenge, tarda, a les quatre, Nit, a dos quarts de deu: EL CONDE DE MONTECRISTO (sis actes), i LA EXPULSION DE LOS JESUITAS (tres actes). — Demà, diumenge, tarda, EL ULTIMO BESO. Nit, EL CONDE DE MONTECRISTO i LA EXPULSION DE LOS JESUITAS.

Teatre Victòria

Avui, diumenge, tarda, a dos quarts de quatre, Nit, a dos quarts de deu, LOS VIVIDORES, LA MALA SOMBRA, LAS PRABIAS, LOS CHARROS. — Demà, diumenge, tarda, LOS VIVIDORES, LOS CHARROS, LAS PRABIAS. Nit, EL GALLO DE MORON, LA MALA SOMBRA, LA REINA DE LAS PRADERAS.

Gran Teatre Espanyol

Companyia de vodevil, Pep Santpere. Avui, diumenge, 17 de desembre. Tarda, a les quatre. Primer: JA DORM: segon: EL MES GRAN EXIT DE L'ANY: A L'OMBRA DE MONTJUICH. Nit, a les deu: L'OBRA DEL DIA: A L'OMBRA DE MONTJUICH.

Restaurant del Parc Reobertura, avui, diumenge

Teatre Poliorama

Companyia de comèdia

Góel - Tudela - Asquerino - Cortès

Avui, diumenge, tarda, a dos quarts de quatre. Primera secció, L'EXIT CREIXENT. El conte popular escenificat en tres actes i set quadros per don Josep M. Folch i Torres, traducció de don Josep Borrell.

LA POBRE CENICIENTA (LA VENTAFUOC)

Ric decorat i vestuari expofes. A les sis, secció especial. La comèdia en tres actes dels senyors Torres Alamo i Arenjo.

AMOR ES VIDA

Nit, a les deu. La comèdia en tres actes, de Pau Parellada.

ASI PREDICABA DIEGO

Demà, diumenge, Popular. Tarda, a les cinc, ASI PREDICABA DIEGO. Nit, no hi ha funció per a donar lloc a l'assaig general de la comèdia en tres actes i en prosa, de don Fernández del Villar.

EL ESOLAVO

ESTRENA de la qual tindrà lloc el dimecres, dia 20, amb assistència de l'autor.

Es despatxa a Comptaduria. — Telèfon 4135 A.

Coliseu Pompeia

Travessera, 8 i 10. — Telèfon 272 G.

Avui, diumenge, tarda, a un quart de cinc, i nit, a dos quarts de deu, JUGAR A CASATS i LA FLOR DE LA MUNTANYA (tres actes).

Teatre de la Comèdia

Companyia Claramunt-Adria. Avui,

diumenge, tarda, a tres quarts de

cinc, Nit, a tres quarts de deu. Primer:

tres actes, a riure, PLUJA DE

FILLS; segon: EL TRIOMF DE LA

CARN.

Quartet Jazz-Band, en els inter-

medis.

CIRC PALISSE

Marquès del Duero, cantonada

Comte Asalto

Els seus DEU lleons d'Abisinia

Els seus TRENTA ossos blancs

Els seus SIS tigres reials i

Els seus SIS elefants

INAUGURACIO 23 DESEMBRE 1922

Restaurant del Parc

Reobertura, avui, diumenge

PALACE CINE

Gran Saló de Moda

Avui, diumenge, d'onze a una gran

matinal. Tarda, de tres a sis i de

sis a vuit. Nit, a les deu. Grans

sessons amb magnífics programes del

més gran èxit. La quarta i última

jornada de la formosa sèrie de gran

èxit, LA FILLA DE NAPOLEO, i l'in-

teressantíssim film, ESCALANT EL

CEL, per Tom Mix. A la sessió de la

nit, estrena del formós film, FALS

AMOR, per Carme Miers. — Dimarts,

estrena de la grandiosa pel·lícula, ú-

ltima creació de Norma Talmadge,

DESINTERES.

Diorama

Programa per a avui, diumenge. Tarda, grans sessions. Nit, augment de programa i estrena de la primera jornada de:

ELS TRES MOSQUETERS

per Douglas Fairbanks; «El raval per les fulles», «Ull per ull», «Or entre el fang» (Ajuria); i altres. — Demà, grans estrenes, entre elles: «La petita advenedisa», «La grapa de ferro» i «Els tres mosqueters», per Douglas Fairbanks.

Saló Catalunya

Gran Cine de Moda

Notable sextet Jordà-Moltó. — Avui, diumenge, grandiosa matinal, a preus corrents. Tarda, per sessions, el grandíols èxit del Programa Ajuria: «El boxador», creació del genial artista Charles Ray; «Revista d'Esports», amb els partits de futbol, celebrats últimament arribada del «Dedalo», en el port, i imposició del collar al gos que salvà un noi del naufragi de la «golondrina»; «La cuina musical», gran bromes. Nit, grandiosa exclusiva. Repertori M. de Miguel, «El cor d'una nena», formosíssima comèdia per la genial artista Alla Nazimova, veritable creació d'art. — Aviat: «Jack l'endimoniat», per William Russell i Disraeli, pel·lícula d'art des Artistes Associats. — Avís: Avui, durant la matinal, es despatxaran bitaques numerades per a la sessió de dos quarts de set de la tarda.

Palau de la Música Catalana

Avui, diumenge, a dos quarts de cinc

A LA TARDA

Únic concert a Barcelona pel

FAMOS PIANISTA ALEMANY

ED. ERDMANN

Programa: Obres d'Echardz, Mendelssohn, Scriabin, Tiesen i Alkan. «L'arbre de Nadal», de Fr. Liszt; «Quadros d'una exposició», de Musorgsky. Localitats a taquilla.

Restaurant del Parc Reobertura, avui, diumenge

Frontó Principal Palace

Avui, diumenge, tarda a un quart

de cinc, tres extraordinaris partits.

Primer: ITURZAETA i PALAU con-

tra ONDARRÉS i GASTANAGA. Segon:

JALME i SALSAMENDI contra BAR-

RENECHEA i GARAGARZA. Tercer:

VICENTE i ELGOIBAR contra GURU-

CEAGA i ICHAZO. Nit, no hi ha partit.

Demà, diumenge, tarda i nit, interes-

sants partits a cistella.

FUTBOL

CAMPIONAT DE CATALUNYA

Avui, tarda, a les 2.50

PRIMERS EQUIPS

Athletic Sabadell - Espanya, camp At-

lètic.

Terrassa-Martínenc, camp Terrassa.

Badalona - Jupiter, camp Badalona.

SEGONS EQUIPS

Barcelona - Unió Sportiva, camp Nou

Barcelona.

Espanyol - Avenc, camp Espanyol.

Avui, a les deu del matí

Sabadell - Europa, camp Sabadell.

Per entrades i localitats, als camps

de joc.

PUTXINELLIS «MIRIA»

Rosselló, 206, davant Frontó Comtal

Avui, diumenge, tarda, a les cinc,

NOBLES I PASTORS, PASSATEMPS

PEL TRANQUIL, BALL DE QUADRO,

TURURUT. Entrada i seient i pesseta.

Restaurant del Parc

Reobertura, avui, diumenge

Nova direcció CARBÓ (FILL)

GRANS REFORMES

Esmorçars des de 7.50 ptes.

Servei a la carta i especial

per a banquets.

Tzigans. Calefacció elèctrica.

Telèfon 2100. A.

Es reben encàrrecs a domicili

Casa Beethoven

Tenim un gran assortit d'òperes an-

tigues i modernes, d'ocasió, que rea-

lizem a preus sumament econòmics.

EDEN CONCERT

Asalto, 12. — Gran èxit de CANDE-

LARIA MEDINA, PILAR ALONSO,

BARO SANCHEZ i 30 belles artistes

més. Tots els dies Aperitif Dancing i

Tabarin Americà.

Espectacles

Gran Teatre del Liceu

Avui, sisena de propietat i abonament a tardes, a les quatre: L'òpera en quatre actes CARMEN, pels aplaudits artistes BUADES, GUERRIERI, ALVAREZ i GHIRARDINI. — El dimarts: Última de TUSCA. — El dimecres: Estrena de la grandiosa òpera EL PRINCEP IGOR.

Sol·licitem 4 viatjants

Esteu capacitat per a vendre les nostres bàscules «FEMU» per a la indústria?

En aquest cas, sou l'home que necessitem per a produir una veritable revolució en el mercat.

Amb la nostra qualitat insuperable, presentació elegant i preus irrisoris, rieu-vos de tota competència nacional o estrangera i assegureu-vos el triomf que us oferim.

Envieu-nos avui mateix les vostres ofertes documentades, i, si tracteu el nostre article, podreu tenir alguna preferència.

No oblideu que us exigirem el màxim de competència i esforç, oferint-vos, en canvi, la màxima retribució.

FEMU

Apartat 941-Barcelona

FEMU

L'admiració d'un nen en despertar

es veure realitzada sa il·lusió amb un bonic ferrocarril elèctric LIONEL

“SUPREMA” Pelayo, 56

Joguets instructius i articles de la més alta qualitat

Al CAMP i a la CIUTAT

AMB UNA LÀMPARA DE MÀ
i PILA ELÈCTRICA

LOT

TINDREU LLUM BLANCA i PERMANENT
A TOT ARREU

De venda en: «Suprema», Pelayo, 56.—E. Schilling, Fernando, 23.—Beristain i C.^a, Fernando, 1.—Laplana i C.^a, Fernando, 15.—Vicens Ferrer, Plaça Catalunya, 12.—A. Valverde, Comtal, 9.—Vilalta, Cucurulla, 2.—Lorés, Codina i Roig, Trafalgar, 3.

IMPOTENCIA (DEBILIDAD SEXUAL)

poluciones nocturnas, espermatorrea (pérdidas seminales), cansancio mental, pérdida de memoria, dolor de cabeza, vértigos, fatiga corporal, histerismo y trastornos nerviosos de las mujeres y todas las manifestaciones de la Neurastenia o agotamiento nervioso, por crónicas y rebeldes que sean, se curan pronto y radicalmente con las

Grageas potenciales del Dr. Soivré

Indicadas especialmente a los agotados en la juventud por toda clase de excesos (viejos sin años), y para conservar hasta la extrema vejez, sin violentar el organismo, el vigor sexual, propio de la edad.

Agente exclusivo: Hijo de José Vidal y Ribes, S. e. C., Moncada, 21. — Venta, 6 y 7. — Segalá, Rambla Flores, 14. — Farmacia Belart, Princesa, 7, y principales farmacias.

APOPLEJIA (Feridura) — PARALISIS —

Angina de pecho. Vajez prematura y demás enfermedades originadas por la Arteriosclerosis e Hipertensión

Se curan de un modo perfecto y radical y se evitan por completo tomando

→ **RUOL** ←

Los síntomas precursores de estas enfermedades: dolores de cabeza, ramba o calambres, zumbidos de oídos, falta de tacto, hormigueos, vómitos (desmayos), modorra, ganas frecuentes de dormir, pérdida de la memoria, irritabilidad de carácter, congestiones, hemorragias, varices, dolores en la espalda, debilidad, etc., desaparecen con rapidez usando Ruol. Es recomendado por eminencias médicas de varios países; suprime el peligro de ser víctima de una muerte repentina; no perjudica nunca por prolongado que sea su uso; sus resultados prodigiosos se manifiestan a las primeras dosis, continuando la mejoría hasta el total restablecimiento y lográndose con el mismo una existencia larga con una salud envidiable.

VENTA: Segalá, Rambla Flores, 14, Barcelona, y principales farmacias de España, Portugal y Américas.

Catarro dels nois

L'Anti-cataral BORBONET, és el veritable específic acreditat per a curar en pocs dies la Coqueluche, Bronquitis de tota mena de tos de les criatures.

Dipòsits: Farmàcia de l'autor, Carders, 44; Doctor Andreu i J. Viladomat, Rambla de les Flors.

Fàbrica de Flors, Corones i Plantes

Tot el que's necessita per a fer-les
Antiga Casa T. COSTAS. Palla, 13 i 15, pral.

RAY

$\frac{1}{2}$ Watt

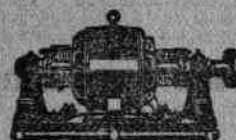
De 25 fins a 3000 bugies

= Rbla de les Flors, 16. =

Vasconcel
ELS VERITABLES PREPARATIS
D'HIGIENE I DE BELLESA DE
MADAME VASCONCEL

estan de venda a la casa VICENS FERRER
PLAÇA DE CATALUNYA. Dipòsits exclusius per a Catalunya
Demanen de franc l'opuscle explicatiu dels tractaments i preparats de Belleza de Madame VASCONCEL per a embellir i corregir tots els vostres defectes.

ELECTROMOTORS
I DINAMOS

especialitat en les de
ELECTROQUÍMICA
Bobinats · Instal·lacions
Reparacions
Maquinària Elèctrica, S. A.
(Antics tallers Balcells)
Corts Catalanes, 416. T. 558 H.

Medicaments

químics purs, específics
farmacèutics, alguns minerals, es reben directament
dels punts d'origen. Farmàcia de Botol·la, Balta, Rambla de Catalunya núm. 10, cantonada Ronda de la Universitat

PANYOS

J. Mir Vives, S. A., Ronda de Sant Pere, número 15. Les darreres novetats per a vestits i abrics. les trobareu en aquests magatzems a preus molt vistos. Corte vestit llana, 25 pessetes. Corte vestit tot estam, 45 pessetes. Corte ganyany, 30 pessetes. Immens assortit en paqueria anglesa. Recomanem sastrers. Retalls als quèl·lens i di-vendres.

ROBES

de totes classes a plaços, sense fiador, a deu rals setmanals. — Rda: Bonsucess, 2. Quiese de brodatz.

Torre en condicions

inmillorables al carrer Angli Sarria. Rda: J. Torné, Pujol, Reina Elisenda, núm. 3. De 1 a 3 de cada.

S'ADMETEN

fins a les vuit de la nit quantitats per a imposar en el

GIR POSTAL

en l'Administració principal de Correus

Certificació de cartes, Valors declarats, Sobres moneders

i gestionem la tramitació de tota classe d'assumptes en les Oficines de Correus

EMPRESA IDEAL D'INFORMACIÓ

Rbla. Flors, 16, baixos. Telèfon 4863 A.

Els monjos de Montserrat i la casa J. Fonollada Serra, de Barcelona

fan avinent que l'únic licor elaborat en aquell Monestir és el que es ven a tot arreu amb el nom de

AROMES DEL MONTSERRAT

PELLETERIA

Tapbioles i Pirretas

S. en C.

BARCELONA

Fernando, 21

Raurich, 10

PARIS

68, Boulevard

Sebastopol, 68

Fàbrica de tints i curtits

Travessera de Les Corts, n.º 1 :: BARCELONA

Per a adornos de vestits demani pells de Gazelle. Ultima novetat

Especialitat en models

Preus reduïts

TAPBIOLES I PIRRETAS, S. en C.

Demaneu el nostre catàleg

FERNANDO, 21